

Scripties en onderzoeksverslagen in de Medische Antropologie 1985-1993

Een geannoteerde bibliografie

Mark Raijmakers

Inleiding

De meeste doctoraalscripties en stage- of onderzoeksverslagen verdwijnen na het afstuderen ergens in een kast en komen alleen bij gratie van het geheugen van een begeleider nog wel eens boven water. Universitaire instellingen kennen gewoonlijk geen of een gebrekkige registratie van de afstudeerscripties en -verslagen van hun studenten.¹

De redactie van *Medische Antropologie* gaf in het themanummer over Vrouwen en Gezondheid uit 1991 reeds aan het jammer te vinden dat zoveel werk praktisch verloren gaat. Veel scripties bevatten immers uniek etnografisch materiaal waar andere onderzoekers van kunnen profiteren. Bovendien kunnen studenten door het lezen van deze werkstukken zich een idee vormen hoe hun scriptie of verslag eruit zou kunnen zien. Tenslotte kunnen scripties van belang zijn vanwege de verzamelde literatuurverwijzingen.

Voor een jonge discipline als de medische antropologie is het belangrijk te weten wat haar studenten voor eindresultaten afleveren. Daarom werd in 1991 het idee opgevat doctoraal-scripties op het gebied van de medische antropologie te verzamelen en te publiceren in een nummer van *Medische Antropologie*. Het resultaat ligt nu voor u. Het begrip 'medische antropologie' is hier zeer ruim genomen. Elke scriptie die sociale of culturele aspecten van ziekte, gezondheid of gezondheidszorg bespreekt is opgenomen, ook als de medische antropologie niet expliciet ter sprake komt.

De bibliografie bestaat de 'medisch-antropologische' scripties die vanaf 1985 tot heden (1993) zijn aangeboden aan Nederlandse en Vlaamse universiteiten. Ook een enkele scriptie voor een andere instelling is opgenomen. Diegenen die hun scriptie niet aantreffen kunnen deze alsnog opsturen naar het redactie-secretariaat vergezeld van een kort signalement. Gelieve in dit signalement (ongeveer 20 regels) de probleemstelling, onderzoeksmethode, de belangrijkste conclusies en eventuele aanbevelingen te vermelden. De redactie is voornemens de produktie van scripties te blijven registreren. Toekomstige scriptie-schrijvers worden daarom eveneens uitgenodigd een exemplaar van hun werkstuk (met een signalement) op te sturen naar de redactie. Het ligt in de bedoeling iedere twee jaar een aanvulling op deze geannoteerde bibliografie te publiceren in *Medische Antropologie*.

Het grootste deel van de scripties die in deze lijst voorkomen zijn verzameld door contact op te nemen met docenten op het terrein van de medische antropologie of aanverwante

specialisaties. Van bijna alle vermelde scripties wordt een korte annotatie gegeven. Het is niet de bedoeling geweest onderscheid te maken tussen goede of slechte scripties, elke aangeboden of gevonden scriptie is opgenomen. De bibliografie is voorzien van een auteursregister, een geografisch register, een zakenregister en een register van de vakgroepen waar de scripties zijn aangeboden.

In principe is elke scriptie terug te vinden bij de vakgroep of faculteit waar de auteur is afgestudeerd (voor een adressenlijst zie achterin). Voor een beperkt aantal scripties geldt echter dat tevens een exemplaar aanwezig is bij de sectie Medische Antropologie van de Universiteit van Amsterdam.² Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Mark Raijmakers (020-5252621) of Trudie Gerrits (020-5252670). Scripties kunnen ter plekke ingezien worden, zij worden niet uitgeleend. De sectie hoopt een verzameling van scripties op te bouwen om zo de toegankelijkheid van deze 'grijze' literatuur zoveel mogelijk te vergroten. Vandaar het dringend verzoek aan auteurs een exemplaar van hun scriptie op te sturen.

Noten

1. Wanneer in deze inleiding over scripties wordt gesproken, worden tevens stage- en onderzoeksverslagen bedoeld.
2. Bij de betreffende scripties staat dit aangegeven door een markering met een asterix: *. Scripties in te zien bij de vakgroep CA/SNWS van de Rijksuniversiteit Leiden (op de kamer van Dr. J. Slikkerveer) zijn aangegeven door middel van 2 asterixen: **.

Inhoud Bibliografie

Annotaties:	
Afrika, 001-045	72
Azië, 046-081	83
Latijns-amerika, 082-104	92
Europa, 300-148	98
Algemeen, 149-157	109
Auteursregister	112
Geografisch register	115
Vakgroepenregister	117
Zakenregister	118
Bezoekadressen	122

Afrika

001 Aa, Pauline G.R. van der

Van rijst word je gelukkig; Een antropologische studie naar de voedingsgewoonten van de Guéré en Mossi in de Tai-regio van Ivoorkust. 67 pp.

1991 Gezondheidsleer, Wageningen.

Dit verslag bevat een beschrijving en vergelijking van de voedingsgewoonten van de Guéré (autochtoon) en Mossi (allochtoon) aan de hand van een drietal facetten: voedselvoorziening, voedselconsumptie en voedsel-ideologie. Bij de analyses worden zowel structuralistische als materialistische onderzoeksbenaderingen gebruikt. De grootste verschillen in voedingsgewoonten komen tot uiting in de voedsel-ideologie. De allochtone Mossi lijken dualistisch op het gebied van de voedselconsumptie: enerzijds benadrukken zij sterk hun identiteit, anderzijds lijken zij in hun voedsel-ideologie te streven naar sociale integratie met de autochtone bevolking.

002 Appelman, Simone

Lokale opvattingen en praktijken rondom zwangerschap en geboorte in San, Mali. 64 pp.

1991 Culturele Antropologie, Leiden. **

Een onderzoek naar lokale opvattingen van Malinese vrouwen over zwangerschap. Rond het fenomeen zwangerschap en geboorte blijkt nogal een taboesfeer te hangen, zich uitend in 'mauvais esprits' (boze geesten) welke de periode rond de geboorte gevaarlijk maken. Verder heeft de vrouw een ondergeschikte positie wat haar verhindert te onderhandelen over haar positie tijdens de zwangerschap.

003 Bakker, Renée

Ethnographie alimentaire chez les Otammari: Une population des savannes (Atacora, Bénin). 61 pp.

1990 Humane Voeding, Wageningen.

De auteur behandelt in dit (in het Frans geschreven) verslag een voedings-etnografie over de Somba in Noord-Bénin. Centraal in het onderzoek staat de invloed van de seizoenen op de voeding en voedingsgewoonten van de Somba. Onderzoeksvraag: Welke strategieën hanteren de Somba-huishoudens en wat zijn de implicaties hiervan op de voedingssituatie.

004 Blinkhoff, Petri

Postpartum taboe in Lesotho. 50 pp.

1986 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Het postpartum-taboe in Ha Rankomo (Lesotho) moet worden opgevat als een van de factoren die het vruchtbaarheids-gedrag beïnvloeden (andere factoren zijn borstvoeding en seksuele onthouding). Het taboe heeft cognitieve functies in relatie tot de verwantschapstructuur en seksuele moraal. In verschillende Afrikaanse samenlevingen is een verkorting van de onthoudingsperiode gemeld, die in dit onderzoek echter niet waargenomen wordt.

005 Blom, W.H.S.

Keuze tussen medische systemen in Marokko; Mogelijkheden en beperkingen. 82 pp.

1987 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

In de scriptie wordt het medisch pluralisme in Marokko centraal gesteld en onderzocht waarom zieke mensen kiezen voor een bepaalde soort gezondheidszorg. Hoewel de 'soort ziekte' en de 'ernst van de ziekte' zeker een rol spelen bij de keuze van de verschillende genezers, zijn andere factoren belangrijker. Deze factoren zijn de economische situatie van de patiënt en het vertrouwen in de genezer.

006 Boog, Juliette

"Dokters houden niet van dorpspraat"; Een trainingsprogramma voor traditionele vroedvrouwen in Egypte. 167 pp. (exclusief bijlagen)

1988 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam. *

Een antropologisch evaluatie-onderzoek naar het functioneren van traditionele vroedvrouwen in een PHC-trainingsprogramma in de Noord-West Nijl-delta in Egypte. Er wordt nagegaan in hoeverre het trainingsprogramma de beoogde doelen realiseert, en waardoor afwijkingen hiervan veroorzaakt worden. Een van de belangrijkste conclusies is dat 'artsen niet van dorpspraat blijken te houden'. Dit wrekt zich: als er beter bij de netwerken van de traditionele vroedvrouwen en genezers was aangesloten hadden dezen hun cliënten beter wegwijs kunnen maken in het biomedische gezondheidssysteem.

007 Bos-Berends, Wia & Karin Salama-Hermans

Distributie van geneesmiddelen in Afrika: "Een bittere pil". 207 pp.

1986 Sociale Geografie, Nijmegen.

In deze scriptie is een aantal landen in Afrika (Lesotho, Mozambique, Tanzania, Nigeria, Zambia) geselecteerd om het geneesmiddelen-distributie systeem te bestuderen en te vergelijken. Daartoe zijn 30 interviews met deskundigen (waaronder ontwikkelingswerkers) in Nederland uitgevoerd en is literatuur bestudeerd.

008 Bouman, Peter

'De ziekte erachter...'; Therapiekeuze in Molepolole, Botswana. 121 pp.

1985 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De hoofdvraag van dit in Botswana verrichte onderzoek is welke afwegingen patiënten (en hun omgeving) maken bij de therapie-keuze en welke achtergronden daarbij een rol spelen. Daarbij komen vier aandachtsgebieden aan de orde: de gezondheidstoestand of de aard van de ziekte, de verschillende (traditionele) gezondheidsconcepten, achtergronden van patiënten en naasten en kenmerken van de gezondheidsvoorzieningen.

009 Criel, Bart

Self-medication with western pharmaceuticals in developing countries (two experiences in Zaïre). 70 pp. (exclusief bijlagen)

1989 London School of Hygiene and Tropical Medicine, London. *

De auteur bespreekt in het paper zelf-medicatie in ontwikkelingslanden en de plaats daarvan in de gezondheidszorg-planning. Daartoe worden twee praktijkgevallen in Zaïre als voorbeeld genomen. De visie op de

rationaliteit van bijvoorbeeld het geneesmiddelengebruik van de gezondheidszorgplanner is meestal niet dezelfde als de visie van de leden van de gemeenschap.

010 Dalen, Ankie van

AIDS in Centraal- en Oost-Afrika. De sociaal-economische gevolgen van AIDS en de preventieve maatregelen tegen AIDS in Centraal- en Oost-Afrika. 72 pp.

1990 Culturele Antropologie, Leiden.

Een literatuuronderzoek naar de sociaal-economische gevolgen van AIDS voor enkele landen in Centraal en Oost-Afrika. Juist de meest productieve groep van de bevolking (20-40 jaar) is door de ziekte getroffen. Er worden in de scriptie enkele uitgangspunten genoemd waarnaar gezondheidsvoorlichting en -opvoeding over AIDS zich zou moeten richten.

011 Dikken, Harno A.

Percepties van basisgezondheidswerkers en de bevolking in een Primary Health Care Project in Petauke, Zambia. Een antropologische studie vanuit het schakelingen-perspectief. 141 pp. (exclusief bijlagen)

1992 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Deze studie probeert te analyseren waarom het programma voor CHW's (basisgezondheidswerkers) in een dorp in Zambia zo slecht functioneert. Daartoe wordt het schakelingen-perspectief gebruikt. De verschillende tegenstellingen tussen de doelstellingen en aannames van het PHC-beleid enerzijds en anderzijds de percepties, behoeften en culturele waarden van de dorpingen veroorzaken dit slechte functioneren. Ook een gebrek aan het CHW-programma is dat de sociaal-culturele factoren niet in de analyse zijn meegenomen. Verder wijdt men geen aandacht aan de meningen van de dorpingen. De geringe motivatie ten aanzien van PHC op macro-beleidsniveau (ministerie) speelt echter ook een niet te onderschatten rol.

012 Erdtsieck, Jessica

Spiritual forces in illness and health. 137 pp.

1992 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Een onderzoek is verricht bij een spirituele genezeres in de ZW-hooglanden van Tanzania (die gebruikt maakt van kruiden en zangsessies). De doelstelling van het onderzoek was inzicht te krijgen in de betekenis en de functie van spirituele krachten in haar praktijk als genezeres. Centraal staat het woord 'pepo' dat geestkracht of vitale kracht betekent. Deze 'pepo' kan zowel door interne als externe krachten negatief beïnvloed worden. Deze negatieve beïnvloeding van pepo heeft ziekte tot gevolg, in de vorm van psycho-somatische klachten. Het doel van de genezing is bewustzijnsverandering zodat door persoonlijk inzicht en zelfgenezing de 'pepo' weer gezond wordt.

013 Franssens, Jacqueline

Ziek zijn, dat is iets wat je overkomt; Onderzoek naar etiologie en geneesmogelijkheden in Noord-Bénin. 71 pp. (exclusief bijlagen)

1988 Culturele Antropologie, Utrecht. *

Een onderzoek naar het gebruik van de verschillende gezondheidszorgsystemen in Noord-Bénin. Er wordt van de lokale bevolking uitgegaan, welke wegen zij bewandelen om een ziekte te genezen. Daartoe is gebruik gemaakt van een interview-enquête. Benadrukt wordt het verschil in classificatie van ziekten (tussen

traditionele en allopathische zorg), de factoren die een rol spelen in de keuze van de soort zorg en de rol van de traditionele genezers.

014 Geerling, Hanna

Bloedarmoede in Georgetown, Gambia. Een antropologisch perspectief. 61 pp.

1987 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Uitgangspunt voor het onderzoek was een theoretische antropologische oriëntatie die de geest centraal stelt: de cognitieve antropologie. Aan de hand hiervan konden betekenissen achterhaald worden die de vrouwen toekennen aan ziekte en genezing. Bloedarmoede blijkt een belangrijke rol te spelen in het leven van de vrouwen. Bloedarmoede wordt door het gezondheidspersoneel uitgelegd als gebrek aan bloed, ook de vrouwen noemden het zo. Opvattingen over bloed hangen nauw samen met hekserij (heksen drinken bloed), verwantschap en vruchtbaarheid. De betekenis van bloed volgens de vrouwen verschilt aanzienlijk met die van de gezondheidswerkers (betekenis vanuit een biomedisch perspectief). De problemen rond de behandeling van bloedarmoede waren onder andere het gevolg van deze verschillen in perceptie.

015 Gellekum, N. van

Gehandicaptenzorg in Gambia (West-Afrika). ? pp.

1992 Culturele Antropologie, Leiden.

De auteur beschrijft in deze scriptie de gehandicaptenzorg in Gambia. Er wordt geconcludeerd dat de gehandicaptenzorg hier de afgelopen jaren een enorme vlucht heeft genomen. De gehandicapten zijn letterlijk zichtbaar geworden in de maatschappij (voornamelijk door bedelen). De kwaliteit van het leven is voor hen duidelijk verbeterd ten opzichte van de pré-koloniale periode. Hun sociale status is echter in vergelijking met de valide Gambiaan nog steeds laag. Zolang Gambia zich ontwikkelt, ontwikkelt de gehandicaptenzorg zich mee.

016 Graaf, Karin de

Het goede woord; Gebruik van westerse medicijnen bij de Guizinga in Noord-Cameroen. 82 pp.

1988 Culturele Antropologie, Utrecht. *

De auteur gaat in op de vraag waardoor het gebruik van Westerse medicijnen bij de Guizinga in Noord-Kameroen bepaald wordt. Er zijn verschillende aspecten te noemen die dit gebruik beïnvloeden. In eerste instantie zijn factoren als gemak, afstand, tijd, kosten, religie en leeftijd redenen voor aanschaf van Westerse medicijnen. Ook van belang blijkt de symbolische betekenis te zijn die de Guizinga aan de medicijnen toekennen. Werkzaamheid van medicijnen wordt mede gekoppeld aan de persoon die ze voorschrijft (arts). 'Het goede woord' moet toegevoegd worden door een persoon die men vertrouwt. Dit is te begrijpen vanuit de traditionele opvattingen waarbij men zich dient 'over te geven' aan 'het goede woord' van de genezer. Hier is sprake van een culturele herinterpretatie: oude overtuigingen worden toegepast op nieuwe elementen.

017 Harwig, Engeltje

Protect, support, give a hand. Veranderende opvattingen over vrouwenbesnijdenis in West-Afrika. 73 pp. (exclusief bijlagen)

1991 Culturele Antropologie, Leiden. **

De veranderende opvattingen over vrouwenbesnijdenis worden vanuit drie benaderingen besproken. De cultuur-relativistische benadering behandelt vrouwenbesnijdenis als een complex cultureel geheel, binnen deze richting staat men niet kritisch t.o.v. vrouwenbesnijdenis: men beschouwt bestrijding ervan als etno-

centrisch. De feministische benadering streeft naar afschaffing en bestrijdt dat vrouwenbesnijdenis een culturele waarde kan hebben. Daartussenin zit de sociaal-politieke benadering die weliswaar de noodzaak voor afschaffing ziet, maar tegelijkertijd waarschuwt voor de gevolgen voor de sociale structuur. In de scriptie wordt ook een blik geworpen op hoe westerse landen omgaan met vrouwelijk migranten die vrouwenbesnijdenis hebben ondergaan.

018 Heijden, H. van der

Geboorte in Mali; Een buitenlands leeronderzoek in San en omgeving naar lokale kennissystemen januari t/m maart 1991. 45 pp.

1992 Culturele Antropologie, Leiden. **

In deze scriptie worden de gegevens gepresenteerd van een onderzoek dat handelde over de ideeën en praktijken rondom zwangerschap en geboorte in de omgeving van San in Mali. De periode van de zwangerschap wordt als zeer gevaarlijk ervaren voor moeder en kind. Mannen worden niet toegelaten tot zeven dagen na de geboorte. Allerlei zwangerschap-symbolen (zoals het getallenpaar 3 (man) en 4 (vrouw)) weerspiegelen een rijke traditie. De vroedvrouwen hebben in de stad een cursus gevolgd en zijn op westerse leest geschoeid. Ze spreken de lokale taal en genieten vertrouwen binnen de gemeenschap.

019 Hoogvorst, Anneke

Traditional child spacing and modern family planning in Sesheke District, Zambia. 52 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Een K.A.P.(Kennis, Attitudes en Praktijken)-onderzoek onder de Lozi-vrouwen in het Sesheke-district in Zambia naar traditionele en moderne methoden van family-planning. Lokale gewoonten en taboes beïnvloeden het seksueel gedrag na de geboorte, borstvoeding, en ook andere aspecten van huwelijk, verwachtingen en praktijken. Ondervoeding van de baby kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van seksueel contact vlak na de geboorte. Er is bij de vrouwen nog weinig kennis over moderne family-planningsmethoden.

020 Hutter, Inge

Ondervoeding bij zuigelingen en kleine kinderen in Afrika; Drie voedingsprojecten nader bekeken. 78 pp. (exclusief bijlagen)

1988 Culturele Antropologie, Utrecht *

Op grond van een literatuurstudie en bestudering van drie SNV-voedingsprojecten in Afrika wordt nagegaan of de bevolking zelf bij de voedingsprojecten wordt betrokken. Projecten worden niet opgezet op initiatief van de bevolking. In geen van deze projecten werd onderzocht of ondervoeding door de bevolking als een groot probleem wordt gezien. In eerste instantie bepaalt de (ontwikkelings-)organisatie wat de beste oplossing is. In het algemeen wordt de bevolking veel te weinig bij de projecten betrokken.

021 Jansen, M.

De rol van vrouwelijke animistische genezers in de samenleving van de stad Ziguinchor (Basse Casamance, Senegal). ? pp.

1987 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam.

Geen annotatie, scriptie te vinden in Bibliotheek VU.

022 Jonker, Cor

Health care utilization in an African township; A case-study from Lusaka, Zambia. 200 pp.

1988 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Door middel van een onderzoek in een Lusaka-township is het gebruik van de verschillende soorten gezondheidszorgsystemen onder de loep genomen. De toename van de commercialisatie van de kosmopolitische en traditionele gezondheidszorg heeft er voor gezorgd dat groepen in de sameleving zonder inkomen (vooral vrouwen) afhankelijk zijn geworden van regeringsklinieken en een groeiend aantal gebedsgenezers. De regeringsklinieken bieden een slechte zorg en additionele hulp is vaak noodzakelijk. De concluderende aanbevelingen zijn gericht op het meer toegankelijk maken van de gezondheidszorg en op het stimuleren van economische onafhankelijkheid van vrouwen.

023 Kessels, Piet & Mantala Sangare

Rapport d'une recherche exploratoire sur la prescription, l'achat, l'utilisation des médicaments dans le cercle de Niono. 68 pp.

1988 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Deze scriptie is geschreven door een Malinese farmacologie student en een Nederlandse antropologie student. Het onderzoek werd door hen gezamenlijk uitgevoerd in de Cercle de Niono in Mali. De hoofdvragen van het onderzoek hadden betrekking op het voorschrijfgedrag van artsen en verpleegkundigen, op de beschikbaarheid en het aanschaffen van geneesmiddelen, op zelf-medicatie en op het parallelle circuit van traditionele genezers. De belangrijkste bijdrage van deze studie ligt in de informatie over wat mensen doen met een recept: kopen ze de medicijnen, of kopen ze slechts enkele? Financiële overwegingen, sekse en senioriteit beïnvloeden de mate waarin men voorgeschreven medicijnen daadwerkelijk aanschaft.

024 Koelewijn, L.J.

'Welke resultaten zijn er in Ghana geboekt door traditionele vroedvrouwen te integreren in de biomedische sector?' 54 pp.

1990 Culturele Antropologie, Leiden. **

In de kleine gemeenschappen in Ghana probeert men, wegens gebrek aan voldoende medische voorzieningen, samenwerking tot stand te brengen tussen de bio-geneeskunde en de lokale medische traditie. Aangezien traditionele vroedvrouwen gewoonlijk een duidelijk afgebakend werkterrein hebben, worden deze vrouwen door PHC-trainingsprogramma's alújd eerder omgeschoold dan de vaak ongrijpbare (spirituele) traditionele genezers. Er wordt in de training echter vaak te weinig uitgegaan van het traditionele denkkader van de vrouwen. Hiertoe is nader onderzoek noodzakelijk.

025 Kuperus, Gunilda

Zwangerschapsbegeleiding bij de Bakweri in Kameroen. 74 pp.

1992 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam. *

De prenatale zorg wordt bij de Bakweri in ZW-Kameroen voornamelijk verzorgd door traditionele genezers. Zij oefenen daartoe zwangerschapsrituelen uit die dermate cultuurspecifiek en consistent zijn dat gesproken kan worden van een 'zwangerschapssysteem'. Het bestaan van zo'n samenhangend systeem voor voorstellingen en gebruiken heeft consequenties voor de manier waarop een (onvermijdelijke) integratie van westerse kennis idealiter plaats zal moeten vinden. Over de voorbereiding van westerse gezondheidswerkers op

hun werk in niet-westerse landen en over de planning en uitvoering van ontwikkelingshulpprogramma's voor moeder-en-kindzorg worden daartoe aanbevelingen gedaan.

026 Lardinois, Inge

Traditional birth control methods used by the Shona-speaking people in Zimbabwe. 22 pp. (exclusief bijlagen)

1990 Gezondheidsleer, Wageningen.

De studie is een explorerend onderzoek naar de kennis van traditionele geboorte-controle methoden. Geboorte-controle is niet een nieuw concept in de Shona-cultuur in Zimbabwe. Het doel van geboorte-controle is traditioneel echter het spreiden van kinderen, niet het beperken van het aantal geboorten. De methode die het meest wordt genoemd is 'a string hung around the waist of a woman', met in de meeste gevallen stukjes wortel op bepaalde plaatsen. Een andere manier van het voorkomen van zwangerschap is het oraal innemen van een anti-conceptiemiddel. Springen over een bepaalde struik is weer een andere methode, verder seksuele onthouding, borstvoeding, etc.

027 Maassen - van der Brink, M.

Vrouwen, onvruchtbaarheid en gezondheidszorg in Bissau. ? pp.

1986 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam.

Geen annotatie, scriptie te vinden in de bibliotheek VU (nummer LR 8534).

028 Matze, Mirjam & Hèlen Stappers

Alimentation et mode de vie des Duupa de la montagne de Poli (Nord-Cameroun). 61 pp.

1988 Humane Voeding, Wageningen. *

Een voedings-antropologische studie onder de Duupa-bevolking in het gebergte rond Poli in Noord-Kameroen. Er is geprobeerd inzicht te krijgen in de wijze waarop de verschillende traditioneel levende Kameroense bevolkingen zich hebben aangepast aan hun omgeving. Daarbij worden onderwerpen als vruchtbaarheid, gezondheid en voeding centraal gesteld, gericht op vrouwen. De scriptie is in het Frans geschreven.

029 Metz, Nicole & Nynke Venema

Nutritional anthropology; nutritional status, agriculture, and food habits in Awing, an agricultural community in the NW-province of Cameroon. 49 pp.

1990 Humane Voeding, Wageningen.

Onderzoek naar voedingspatronen in een dorp (Awing) in NW-Kameroen. Naast antropometrische metingen naar de voedingsstatus van de bevolking (21 %), is de demografie en het landbouw-systeem onderzocht. Het aantal onderzochte kinderen is zeer groot. De voedings-status van de bevolking is goed. Het landbouwsysteem is zeer complex, enkele voedingsmiddelen zoals achu (puree van 'cocoyam tubers') en bananen, spelen een centrale rol.

030 Omvlee, Jan

Mediumieke divinatie bij de Bobo in Burkina Faso. 129 pp.

1992 Culturele Antropologie, Utrecht. *

De auteur beschrijft in de scriptie een studie naar mediumieke divinatie bij de Bobo. Het kenmerkende van mediumieke divinatie is, dat er een vorm van communicatie aanwezig wordt verondersteld tussen divinator en supra-menselijk wezen. De scriptie is vooral beschrijvend van aard en mag beschouwd worden als een basis voor verder en diepgaander onderzoek. Het is van belang dat er in (antropologisch) onderzoek meer systematische aandacht aan divinatie wordt besteed, divinatie is voor veel Afrikanen het 'tool of management' bij uitstek.

031 Schilthuis, Wilco

Taak en organisatie; De consequentie van het takenpakket voor de organisatie van ontwikkelingsprojecten. 77 pp. (exclusief bijlagen)

1988 Sociologie, UvA, Amsterdam.

Deze auteur stelt twee PHC-strategieën centraal: De SPHC (kleinschalige PHC) en de CPHC (uitgebreide PHC). Behalve de invloed van allerlei factoren (omgeving, technologie, e.d.) gaat men vooral in op de organisatorische consequenties van de breedte van het takenpakket van de gezondheidszorgprogramma's. Daarbij worden PHC-voorbeelden uit de praktijk uit Kenia en Egypte gebruikt.

032 Scholtz, Betty

Gezondheidszorg in een Marokkaans dorp; Een medisch antropologische beschouwing van moderne en traditionele gezondheidszorg met betrekking tot vrouwen in Ain El Aouda. 87 pp. (exclusief bijlagen)

1986 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Scriptie naar aanleiding van een antropologisch veldwerk in een dorp, Ain El Aouda (30 km. van Rabat), in Marokko. Het onderzoek richt zich op de verschillende vormen van zorg, traditioneel zowel als modern. De relatie patiënt-zorgverlener staat hierbij centraal. Er wordt hierbij speciaal aandacht geschonken aan de positie van de vrouw en aan de noodzaak dat het gezondheidspersoneel de inheemse verklaringen van vrouwen over ziekte serieus neemt.

033 Stegeman, Marijke

Oorzaken en behandeling van diarree; Een overzicht van opvattingen over het begrip diarree, haar oorzaken en mogelijke vormen van behandeling in verschillende culturen. 83 pp.

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De vraagstelling van de scriptie betreft de invloed van cultureel bepaalde manieren van denken op de opvattingen over diarree. Het gevolg is een overzicht van diverse opvattingen over de oorzaak en de behandeling van diarree, gesystematiseerd volgens een indeling in medische systemen.

034 Stroet, Lydia G.M.

Primary Health Care en participatie op dorpsniveau: realiteit of illusie? Een case-study naar de praktijk van PHC in Noord-West Kameroen. 116 pp.

1988 Culturele Antropologie, Utrecht *

Dit onderzoeksverslag beschrijft de aard en mate van communicatie tussen de participanten in een Primary Health Care project in Shisong (NW-Kameroen). Het richt zich vooral op de problemen die ontstaan bij het stimuleren en motiveren van de lokale gemeenschappen om actief deel te nemen aan het PHC-project.

035 Tan, Andi

Seizoensvariatie in energie-opname bij rurale Béninese vrouwen; Een onderzoek naar voedselconsumptie en sociologische factoren. 46 pp.

1988 Humane voeding, Wageningen.

Geen annotatie.

036 Thomaes, Kathleen

Geboorte-regeling in Bénin; Een onderzoek naar de behoefte aan geboorte-regeling in een dorpje in Zuid-Bénin. 66 pp.

1991 Geneeskunde, Maastricht. *

Een inventariserend onderzoek naar de behoefte aan geboorte-regeling in een kleine gemeenschap in Zuid-Bénin. De kennis en het gebruik van geboorte-regelingsmethoden worden besproken, alsmede de individuele behoefte aan geboorte-regeling. De auteur constateert een verscheidenheid aan factoren van invloed op de geboorteregeling.

037 Theunisz, M.H.L.

Participatie van vrouwen in Primary Health Care; Een onderzoek in de Western Province van Zambia. 88 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Door middel van een community diagnosis (uitgevoerd door dorpsbijeenkomsten en groepsdiscussies) tracht men vrouwen te stimuleren te participeren in het bevorderen van hun gezondheidstoestand. In dit onderzoek wordt de deelname van vrouwen in een PHC-project besproken, aan bod komen de factoren die deze deelname belemmeren.

038 Tilburg, Mariette van

Spreeken en Zwijgen; Konversaties en Konfrontaties met vrouwen in Youtou. 148 pp.

1986 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Een onderzoek onder de Diola-vrouwen in Senegal. Er wordt ingegaan op de diversiteit van de achtergrond van vrouwen. De maandelijkse isolatie in de menstruatie-hut en de geheime sfeer waarmee deze onderwerpen (t.a.v. seksualiteit) bepalen de individuele context van elke vrouw. Dit heeft een onmiskenbare invloed op de verspreiding van kennis tussen de vrouwen onderling.

039 Tonkens, J.H.

Ziekte en geneesmiddel in Tutu, Ghana. Doctoraal-scriptie in het kader van de studie culturele antropologie. 81 pp.

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

In deze scriptie wordt nagegaan welke concepten van ziekte schuilgaan achter de in Tutu gevonden ideeën en handelingen omtrent het uitdrijven van ziekte. Bij een nadere bestudering van de genezings-handelingen blijken deze een tweeledig doel te hebben, waarbij zowel het natuurlijke als het bovennatuurlijke aspect van ziekte worden behandeld. Eén idee is dat ziekte een kwestie van vuil-ophoping is en genezing bestaat uit het schoonmaken of uitdrijven van dit vuil.

040 Ubbink, I.

Clitoridectomie bij de Masai, een poging tot interpretatie. 147 pp.

1987 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam.

Geen annotatie, scriptie ter inzage in bibliotheek VU (nummer LR 8650).

041 Ventevogel, Peter

Aborofodee (whiteman's things); Effects of a training programme for indigenous healers in the Techiman district, Ghana. 115 pp. (exclusief bijlagen)

1992 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam.

Het PRHETIH-programma doet een poging om, via een training volgens WHO-richtlijnen, traditionele genezers te betrekken bij een PHC-programma. Allereerst wordt de situatie met betrekking tot de verschillende genezers (officieel en traditioneel) in een Ghanese dorp besproken. Daarna volgt een analyse van de effecten van het PRHETIH-programma op lokaal niveau.

042 Vijverberg, Marion & Paulien van Vredendaal

Tussen twee werelden; Een explorerend onderzoek naar verschillen in visies op gezondheid en ziekte tussen officiële en traditionele gezondheidszorg in Afrika, op basis van ervaringen van westerse gezondheidswerkers. 97 pp. (exclusief bijlagen)

1989 Voorlichtingskunde, Wageningen. *

Een explorerend kwalitatief onderzoek naar het spanningsveld tussen officiële ('westerse') en traditionele gezondheidszorg in Afrika. Hiertoe zijn 20 vraaggesprekken gehouden met ex-ontwikkelingswerkers uit Afrika. Het belangrijkste verschil is de andere visie op de oorzaak van de ziekte. Daarnaast wordt geconstateerd dat er nog nauwelijks contact is tussen traditionele en officiële gezondheidszorg.

043 Vorisek, J.A.

Determinants of fertility in the Rural Lesotho. 45 pp. (exclusief bijlagen)

1991 Koninklijk instituut voor de Tropen, Amsterdam. *

Twee K.A.P.(Kennis, Attitudes en Praktijken)-onderzoeken in de hooglanden en laaglanden in Lesotho met betrekking tot geboorte-controle worden in deze scriptie met elkaar vergeleken. Aan de hand van een literatuur-studie wordt geprobeerd een antwoord te vinden op de geconstateerde verschillen.

044 Wondergem, Peter

De opkomst van de Marabout; Islamitische (genees)praktijken bij de Diola-Boulouf (Senegal). 87 pp.

1985 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Het onderzoek beschrijft de opkomst van de Marabouts (Koran-deskundigen). Er wordt een verband geconstateerd tussen de opkomst van de Marabouts en het verdwijnen van de traditionele praktiseurs, als gevolg van de islamisering van de traditionele Diola-samenleving. De analyse van de islamisering wordt volgens de 'theorie van de koppeling van produktiewijzen' gedaan.

045 Zandt, Ingrid

Women and reproduction in Ponan, Ivory Coast. 66 pp. (exclusief bijlagen)

1992 Gezondheidsleer, Wageningen.

Geen annotatie.

Azië

046 Aalders, Annemarie

Gemeenschapsparticipatie in Thailand; Een kruiden-associatie nader bekeken. 66 pp.

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Het doel van dit onderzoek is het beschrijven van een Kruiden Associatie (associatie van mensen geïnteresseerd in het gebruik van geneeskrachtige kruiden) in de districten Hua Son en Kudchum (Thailand). Er is daarbij speciale aandacht besteed aan de actieve betrokkenheid van de leden van die gemeenschap (gemeenschapsparticipatie). Er worden twee associaties met elkaar vergeleken. Daarbij komen opvallende verschillen naar voren. De door de overheid opgezette associatie in Hua Son functioneert slechter, het gebruik van kruiden is in dit gebied veel minder en er zijn veel westerse gezondheidszorgvoorzieningen.

047 Barnhoorn, Florina A.

In search of factors responsible for non-compliance among tuberculosis patients in Wardha district, India. 133 pp.

1989 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht.

De auteur beschrijft een toepassing van een gezondheidsvoorlichting en -opvoedingmodel (het PRECEDE-model van Green) op voorlichting over tuberculose in het Wardha-district in India.

048 Beelen, Nel van

Inschakeling van traditionele geneeskunde in het primary health care programma van India. 60 pp.

1990 Culturele Antropologie, Leiden. **

India heeft als een van de weinige landen in de wereld een inclusief beleid ten aanzien van traditionele geneeswijzen. Toch wordt er nog te weinig gebruik gemaakt van het potentieel aan traditionele genezers (voornamelijk op het platteland waar relatief weinig biomedisch opgeleide artsen werkzaam zijn). Daarvoor zijn enkele redenen aan te wijzen: de grote macht van het georganiseerde moderne medische personeel en het feit dat PHC-projecten door de centrale overheid worden geïnitieerd terwijl er in de deelstaten verschillend wordt gedacht over de uitvoering hiervan.

049 Berg, Dora van der

Verguisd, vereerd, vermeden; De traditionele vroedvrouw in de Karo Batakse samenleving. 134 pp.

1991 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Een onderzoek naar het effect van de integratie van Karo Batak-traditionele vroedvrouwen in Noord-Sumatra in een georganiseerd PHC-programma. Belangrijke doelstelling van het trainingsprogramma was het verbeteren van de hygiënische praktijken van de vroedvrouwen. De geïntroduceerde technieken worden slechts kort gebruikt waarna de vroedvrouwen weer terugkeerden naar hun traditionele praktijken. Men kan zich in dit soort programma's zich beter concentreren op bestaande praktijken dan op het aanleren van nieuwe methoden.

050 Bloem, Maurice & Eric Naterop

Pillen naar het hart van Borneo; de betekenis van moderne geneesmiddelen in ontwikkelingslanden. 168 pp.

1990 Culturele Antropologie, Leiden.

Een uitgebreid onderzoek naar het gebruik van geneesmiddelen in de provincie West-Kalimantan in Borneo. Het blijkt dat de PHC-doelen met betrekking tot essentiële geneesmiddelen niet altijd bereikt worden.

051 Breel, Irene

Een literatuuronderzoek naar aard en voorkomen van het verschijnsel LATAH. 79 pp.

1989 Klinische Psychologie, Leiden. **

Latah is de neiging om, steeds als daar aanleiding voor bestaat, een hevige schrikreactie te vertonen, samengaand met een aantal symptomen (zoals plotselinge bewegingen, coprolalia (uiten van obscene woorden) en echolalia (nabootsen van handelingen)). *Latah* wordt in de loop der tijd steeds verschillend gezien binnen verschillende culturen en volgens de denkbeelden van verschillende disciplines. Er zijn veel onduidelijkheden over het verschijnsel: het is bijvoorbeeld epidemiologisch nog niet in kaart gebracht, discussie is gaande over de vraag of *latah* erfelijk is dan wel sociaal wordt overgedragen. Het enige aspect van *latah*, waarover min of meer overeenstemming bestaat, betreft aanleiding en symptomen van een *latah*-reactie. Er worden suggesties gedaan voor veldonderzoek. Met name bestaat behoefte aan systematische case-studies, waarbij aandacht is voor de beleving van de *latah*-lijders en omgeving als (potentiële) hulpverleners.

052 Dautzenberg, Maaike

Medisch pluralisme op het Indiase platteland; profielschets van een zestal medische voorzieningen. 123 pp. (exclusief bijlagen)

1987 Sociologie, Tilburg. *

Onderzoek naar de verschillende medische tradities in een dorp in de Indiase deelstaat West-Bengalen. Er wordt nagegaan hoe de verschillende medische systemen (allopathie, homeopathie, ayurveda) op lokaal niveau functioneren. Verder is onderzocht welke kenmerken de patiënten hebben die gebruik maken van de verschillende systemen.

053 Dekker, Jolande

Health care in Wonosobo regency central Java – Indonesia; organization and use of health care systems. 184 pp.

1986 Sociale Geografie, Amsterdam. *

Een onderzoek naar de problemen bij de toegang tot het gezondheidszorgsysteem in de Wonosobo-regio op Centraal-Java. Onderzocht worden factoren zoals afstand tot het gezondheidscentrum, sociaal-economische barrières en opleidingsniveau van de hulpzoekers.

054 Dijk, Christine A. van

Een onderzoek naar de invloed van water-/sanitaire voorzieningen en hygiënische voorlichting op de volksgezondheid in Indonesië. 78 pp.

1991 Beleid en Management Gezondheidszorg, Rotterdam. **

De auteur gaat na of het geven van voorlichting over hygiëne er toe kan leiden dat water- en sanitaire voorzieningen in West-Java beter worden benut en de volksgezondheid verbeterd. Omdat vele andere factoren een rol spelen in het bepalen van de volksgezondheid is het onderzoek methodologisch beperkt. Er wordt besproken aan welke voorwaarden effectieve voorlichting moet voldoen.

055 Evers, J.C.

Lessen uit het oosten. De integratie van traditionele en kosmopolitische geneeskunde in China en India. 79 pp. (A5)

1990 Culturele Antropologie, Leiden. *

De scriptie gebaseerd op literatuuronderzoek. Doel was na te gaan hoe de integratie van de traditionele geneeskunde in de huidige samenlevingen van India en China mogelijk is. Beide landen hebben al een lange traditie op het gebied van de niet-kosmopolitische geneeswijzen.

056 Fijn van Draat, Karin

Zwangerschap: zegen of vloek; een onderzoek naar de rol van de westerse geneeskunde op het gebied van zwangerschap en bevalling in Mehrauli, India. 32 pp.

1988 Filosofie en Medische ethiek, VU, Amsterdam. *

Scriptie over de 'behandeling' van zwangerschap door een westerse gerichte medische kliniek. Centraal staat de vraag: 'In hoeverre dragen maatregelen als die van de WHO bij aan het oplossen van de gezondheidsproblemen van vrouwen in de derde wereld?'

057 Gijsen, Brigitte C.M.

Child's feeding, mother's education; a study into infant's nutritional status and mother's childfeeding behavior in rural Cardha district, Central India, in behalf of health education. 112 pp.

1989 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht.

Een onderzoek in India naar de determinanten van gedrag van moeders met betrekking tot het geven van voeding aan hun kinderen. Dit met het doel informatie te verzamelen voor een goede gezondheidsvoorlichting en -opvoeding. De volgende factoren blijken een rol te spelen in het veroorzaken van ondervoeding: leeftijd van de moeder ouder dan 25 jaar, lage opleiding, weinig kennis en een 'negatieve' attitude ten opzichte van kindervoeding, geen voorlichting gekregen, en thuisbevalling.

058 Greeuw-Moens, -.

Ritueel of aspirine? Organisatie van de gezondheidszorg en veranderingen in het patroon van medisch handelen van de Sherpas in Sola-Khumbu na de introductie van de westerse gezondheidszorg in Nepal. 81 pp.

1989 Culturele Antropologie, Leiden.

De titel is tevens een abstract. Enkele van de meest opvallende conclusies zijn: gratis gezondheidszorg wordt gewantrouwd: 'wat niets kost, is niets waard, kan niet goed zijn'. De traditionele Tibetaanse geneeskunde is gemarginaliseerd samen met de volksgeneeskunde. Dit is onder andere te wijten aan het gebrek aan institutionalisering. Mensen weten weinig over de werking van westerse medicijnen. Een opvallende aanbeveling is dat men in de bouw van de gezondheidscentra vooral rekening moet houden met het zorgdragen voor de creatie van een psychisch veilige plaats voor de Sherpa-patiënt.

059 Griffioen, Yvonne

Diarrhee en palasik. Een studie naar de opvattingen en praktijken van vrouwen in West-Sumatra (Indonesië) aangaande diarrhee-ziekten, waaronder palasik bij hun zuigelingen en/of kinderen onder de vijf jaar. 135 pp.

1990 Culturele Antropologie, Leiden. **

Uit de studie in een klein dorp op Sumatra, Barung Belantai, komt naar voren dat diarrhee niet zozeer als ziekte ervaren wordt maar meer als een ongemak. Diarrhee heeft in de lokale opvattingen natuurlijke oorzaken. De behandeling loopt via zelfmedicatie (o.a. ORS) en inschakeling van de moderne gezondheidszorg. *Palasik* daarentegen, dat vanuit modern medische perspectief gezien wordt als een vorm van diarrhee met milde tot ernstige dehydratie-verschijnselen, wordt door de lokale bevolking gezien als levensbedreigend fenomeen met voornamelijk bovennatuurlijke oorzaken. In het geval van *Palasik* moet de traditionele gezondheidszorg worden ingeschakeld. Het gezondheidspersoneel doet deze lokale kennis af als onzin en respecteert de lokale opvattingen niet.

060 Hazenberg, Liesbeth

Voedselgewoonten en voedseltaboes. Een studie naar voedselgewoonten en voedseltaboes in het dagelijks leven van zwangere vrouwen en kinderen onder de vijf jaar in Koto Panjang, Indonesië. 115 pp.

1991 Culturele Antropologie, Leiden. **

Dit verslag betreft een leeronderzoek naar het voedselpatroon van zwangere vrouwen en jonge kinderen in Koto Panjang. Speciale aandacht ging uit naar voedseltaboes en voedselverboden die een rol spelen bij genezing van bepaalde soorten ziekten. Kwalitatief verschilt het voedselpatroon van de zwangere vrouw niet zoveel van de rest van het huishouden, de laagte van het inkomen bepaalt de eenzijdigheid van het voedsel. Het blijkt echter dat 70 % van de vrouwen minder eet tijdens de zwangerschap. Veel voedselverboden komen voort uit bijgeloof, dit heeft voornamelijk betrekking op de welstand van het kind.

061 Heintze, Margje & Germienke Lam

Zwangerschap en geboorte in ruraal India. 87 pp.

1990 Culturele Antropologie, Utrecht.

Het Hindoeestaanse vrouwbeeld en de rol en positie van vrouwen op het platteland vormen een belangrijk kader van opvattingen en praktijken omtrent zwangerschap en geboorte in ruraal India. Het baren van kinderen is het hoogste doel in het leven van een vrouw, de waardering van kinderen is in de Hindoesamenleving groot. Met name zonen geven een vrouw status. De geboorte speelt zich af op de grens van ziekte en gezondheid en houdt dan ook verband met het heersend medisch systeem (veelal een informeel lokaal systeem). Een vrouw moet zich in een dergelijke situatie aan allerlei voorschriften houden die tot doel hebben de omgeving te beschermen tegen haar onreinheid. Verder wordt in deze scriptie de rol van de 'dai' besproken, de traditionele vroedvrouw wie een brede rol vervult. De in het verleden gevoerde 'family-planning' campagnes hebben bij de rurale bevolking afschrikking gewekt. In dit klimaat van wantrouwen is het moeilijk de bevolking en de 'dai's' te stimuleren mee te werken in het kader van PHC-programma's. Een volledige integratie tussen traditionele en moderne gezondheidszorg lijkt de auteurs niet mogelijk.

062 Houdijk, Margreet

De rol van lokale medische opvattingen in de modernisering van de gezondheidszorg: voedselvermijding en het heet/koud syndroom in India. 49 pp.

1986 Culturele Antropologie, Leiden.

De voedselclassificaties in India zijn gegrond op de heet-koud dichotomie. Voedselvermijdingen en -taboes zijn dan ook meestal te verklaren vanuit dit denken. Voedsel speelt een rol bij verschillende stadia in de levenscyclus. Hierbij zijn vooral vrouwen en kinderen onderhevig aan toepassing van de voedselvermijdingen. Onrein voedsel, van dierlijke origine, is het eerste wat vermeden dient te worden. Groepen met een hogere status zijn meer gesanskritiseerd, passen meer voedselvermijding toe en zijn daarom reiner. Voor effectief onderwijs op het gebied van voeding zou aansluiting gezocht moeten worden bij de lokale ideeën over voedsel.

063 Janssen, Marianne

De integratie van de traditionele vroedvrouw in het moderne gezondheidssysteem in Indonesië. 44 pp.

1987 Culturele Antropologie, Leiden.

Bij de moeder- en kindzorg is het de traditionele vroedvrouw (dukun bayi) die een sleutelpositie inneemt tussen de groep vrouwen en de moderne vroedvrouw. De traditionele vroedvrouw is in Indonesië nauwelijks geïntegreerd in het moderne gezondheidszorgsysteem. Daar is een aantal factoren voor aan te wijzen: zoals afwijzing door 'professioneel' gezondheidspersoneel en gebrek aan institutionalisering van de dukun's. Als er trainingen zijn geweest blijken de vroedvrouwen zich alleen te hebben aangepast op technisch gebied. De factoren die de keuze voor de traditionele vroedvrouw bepalen zijn: aard en de ernst van de ziekte, sociaal-psychologische afstand patiënt-genezer en economische bereikbaarheid.

064 Jonge, Anneli de

"Moeder- en kindzorg in Bali." Verslag van een praktisch leeronderzoek. 60 pp.

1991 Culturele Antropologie, Leiden. **

Door omstandigheden was het voor de onderzoeker niet mogelijk interviews af te nemen. Het grootste deel van de gepresenteerde gegevens is dan ook gebaseerd op literatuuronderzoek. Er wordt in de conclusies vooral ingegaan op de onderscheidende positie van Bali ten opzichte van andere gebieden in Indonesië.

065 Koning, Juliëtte.

Twee kinderen genoeg? Fertiliteitsdaling in Indonesië. 134 pp.

1988 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De scriptie behandelt het bevolkingsvraagstuk in Indonesië. Om het dalende geboortecijfer in Java sinds het midden van de jaren zeventig te verklaren, worden verschillende demografische theorieën onderzocht, zowel macro- als micro-benaderingen. Er blijkt geen bevredigend antwoord te zijn. De algemeen gangbare gedachte, dat het dalende geboortecijfer te danken is aan het succes van de planningspolitiek van de Indonesische overheid, is niet afdoende. Het bevolkingsprobleem in Indonesië is verre van opgelost.

066 Korput, Jeanet A. van de

Shamanisme en moderne gezondheidszorg; Een medisch antropologisch onderzoek in het Tamang-dorp Bhandar Kharka in Centraal-Nepal. 110 pp.

1992 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Onderzoek met betrekking tot de PHC-doelstelling over het belang van traditionele geneeswijzen, toegepast op een dorp in Centraal-Nepal. Het doel van de studie was te onderzoeken of de WHO-strategie op lokaal niveau toepasbaar is. Het blijkt dat er in het dorp veel kennis is van traditionele geneesmiddelen en er veel traditionele genezers aanwezig zijn. Er zijn zowel naturalistische ziekte-verklaringen (heet-koud

balans) als personalistische (goden, geesten of heksen). De PHC-medewerker heeft een totaal andere behandelingswijze dan de traditionele genezers. Door zijn opleiding en inkomen bestaat er een sociale afstand tussen hem en de bevolking. Pas na meerdere rituele behandelingen doen de dorpsbewoners een beroep op hem. De traditionele genezers zijn, ondanks voorlichting en officiële bijeenkomsten, niet van hun manier van behandelen afgeweken. De 'WHO-samenwerkings-strategie' is in het dorp niet doelmatig.

067 Köllman, Nathalie

Primaire gezondheidszorg in Indonesië; Opzet van POSYANDU en de participatie van vrouwen in dit programma. 91 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Een studie naar een PHC-project op Java. Twee dorpen, verschillend in sociaal-economisch opzicht, worden met elkaar vergeleken. Besproken wordt de rol van kennis als voorwaarde voor participatie in het PHC-programma, en verdere andere factoren die het gebruik van de PHC-voorzieningen beïnvloeden.

068 Kooy, Nellie

Honnin wa wakaranai. The person in question does not know. 63 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Een antropologische studie naar het probleem van *gan-koku-chi* of het feit dat kanker-patiënten in Japan in het terminale stadium van hun ziekte niet worden voorgelicht over de aard van hun ziekte. In Japan bestaat er een taboe op het vertellen van de diagnose 'kanker' aan patiënten.

069 Lam, G.W.

Dukun Bayi in rural West-Sumatra; a case-study of the role of traditional midwives in Kecamatan Koto XI Tarusan, Indonesia. 116 pp.

1991 Culturele Antropologie, Leiden. **

Door middel van dit leeronderzoek wordt nagegaan tot in welke mate traditionele vroedvrouwen op West-Sumatra hun beroep (nog) uitoefenen en in hoeverre zij participeren in de moderne gezondheidszorg.

070 Levelink, José

Gezondheidszorg bij de Dani; Factoren, die het gebruik van primaire gezondheidszorg beïnvloeden bij de Dani in Irian Jaya, Indonesië. 102 pp.

1988 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De auteur heeft onderzocht welke factoren het gebruik van de primaire gezondheidszorg beïnvloeden. De opstelling van de overheid, verschillen tussen missie- en zendingsorganisaties hebben een negatieve invloed op het gebruik. Traditionele zorg en verklaringen blijven belangrijk voor de Dani. Zendelingen keuren dit af en staan niet open voor discussie hierover, dit verslechtert de communicatie.

071 Nagel, Elleke

De waarde van traditionele geneeswijzen. 106 pp.

1990 Culturele Antropologie, Utrecht. *

Onderzoek naar een mogelijke integratie van moderne en traditionele geneeswijzen in het Comprehensive Rural Health Project van de A.V.R. Ayurveda Foundation in Coimbatore, Tamil Nadu, India. Via een participatie in de dagelijkse praktijk van de lokale gezondheidswerkers zijn er diverse belemmeringen voor het tot stand komen van een gezondheidszorg in het projectgebied duidelijk geworden. De nadruk ligt op het ontstaan van lokale tegenkrachten en hoe de maatschappelijke verhoudingen een rol spelen bij de geringe aansluiting van het programma bij de specifieke verlangens van de huisvrouwen. De waarde van traditionele geneeswijzen ligt verborgen in de mogelijkheid van moeders om zelf te antwoorden op de bedreiging vanuit de omgeving.

072 Nijdam, Knills & Karin Verbeek

Speldeprikken voor een reus; de effecten van kleinschalige voedingshulp door Nederlandse particuliere organisaties in India. 120 pp. (A5)

1988 Humane Voeding, Wageningen.

Een literatuuronderzoek naar de effecten van kleinschalige voedingshulp aan India.

073 Oomen, Johan

Psychiatrie in India; Behandelingsmogelijkheden van Westers-georiënteerde psychiatrie. 76 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Wat zijn de behandelingsmogelijkheden van de Westers-georiënteerde psychiatrie in India? Dit is de centrale vraag van deze scriptie. Daartoe wordt een historisch overzicht van de geestelijke gezondheidszorg in India gegeven, en geschiedt welke socio-culturele factoren de mogelijkheden van behandeling kunnen beïnvloeden. Tenslotte wordt ingegaan op de relatie tussen artsen en patiënten.

074 van de Pasch-van Ooy, Franca

Rai due ngadonahu; Land waar de lontarpalm groeit en palmsuiker voortbrengt. Sawu: gezondheid en gezondheidszorg. 282 pp.

1988 Culturele Antropologie, Leiden. **

Deze uitgebreide scriptie is een etnografisch verslag van hoe de Sawunese bevolking (Sunda-eilanden in Oost-Indonesië) ziekten diagnostiseert en symptomen beschrijft; daarnaast geeft de studie een inzicht in de diverse therapie-mogelijkheden en -keuzes van de bevolking.

075 Schaart, Iris

Ziekten bij kinderen. Lokale opvattingen en praktijken ten aanzien van ziekten bij kinderen tot vijf jaar op Bali. 109 pp.

1991 Culturele Antropologie, Leiden. **

Er wordt in dit verslag van een onderzoek uitgegaan naar de lokale opvattingen bij de Balinese bevolking over de oorzaken van ziekten bij kinderen onder de 5 jaar, en wat de traditionele praktijken zijn ten aanzien van de behandeling van deze ziekten. Balinese mensen definiëren de ziekte op een geheel andere wijze dan gebruikelijk is in biomedische ziekte-kader. Ze gaan daarbij vooral uit van zichtbare symptomen en categoriseren hun ziekten anders (natuurlijk-bovennatuurlijk). De sociale omgeving speelt bovendien een belangrijke rol. In de keuze voor behandeling is de *cocok* (het 'klikken' tussen patiënt, genezer en medicijn) van groot belang. Behalve kosten, afstand, *cocok* en dergelijke speelt ook de soort en kwaliteit van de behandeling een rol bij de keuze van de genezer. De scriptie concludeert dat de introductie van de westerse geneeswijzen

de allochtone geneeswijzen niet zal kunnen verdringen. Wanneer met het gebruik van 'moderne' gezondheidszorg wil bevorderen zou men de kwaliteit van de behandeling moeten verbeteren. De Balinezen zien de verschillende medische tradities niet als concurrenten van elkaar.

076 Sciortino, Rosalia

De genezende kracht is god, maar hij manifesteert zich door en in de ... dukun, ... arts, ... konidin, ... jama. Keuzegedrag van patiënten op het platteland van Java. ? pp.

1988 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam.

De scriptie is gebaseerd op een onderzoek naar lokale concepten over gezondheid en ziekte en naar het gebruik van medische voorzieningen in een dorp op Midden-Java. Het bevat een verhandeling over de therapie-keuze gedrag van patiënten en een uiteenzetting van lokale ziekte-classificaties.

077 Staa, Anneloes van

Myth and Metronidazole in Manila; The popularity of drugs among prescribers and dispensers in the treatment of diarrhoea. ? pp.

1993 Culturele Antropologie & Geneeskunde, UvA, Amsterdam. *

De auteur gaat in op zelf-medicatie met Westerse geneesmiddelen. Dit is in toenemende mate de voornaamste respons op ziekte in ontwikkelingslanden. Er is weinig bekend over de professionele sector en haar voorkeur voor het gebruik van geneesmiddelen. De auteur focust op diegenen die de geneesmiddelen voorschrijven en/of verkopen voor diarree bij jonge kinderen in Metro-Manila, Filipijnen. Er wordt speciaal aandacht besteed aan de populariteit van anti-amoebische geneesmiddelen.

078 Teerink, Rensje

Disease etiologies in an Indian village; A case-study in rural Gujarat, India. 135 pp.

1987 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De auteur vraagt zich in zijn scriptie af of naast de naturalistische etiologie in Mangrol (dorp in Gujarat) ook een personalistische etiologie bestaat. In hoeverre beïnvloedt deze personalistische etiologie de behandeling van de naturalistische ziekte?

079 Veggel, C.J. van

Data: feiten of fictie? Knelpunten in het informatiesysteem van een basisgezondheidszorgvoorziening in Midden-Java, Indonesië. 54 pp. (exclusief bijlagen)

1991 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht.

Een beschrijving van een onderzoek naar het informatie-systeem van Posyandu (een geïntegreerde service-post voor moeders en kinderen in Midden-Java). Behalve dat door middel van dit onderzoek inzicht wordt verkregen in de wijze waarop het informatie-systeem functioneert, worden ideeën ontwikkeld hoe dit verbeterd zou kunnen worden. Daartoe worden de knelpunten gesignaleerd en geanalyseerd.

080 Walraven, Mark

Traditionele geneeskunde krijgt ander gezicht. Primary Health Care en veranderingen binnen de traditionele geneeskunde van Thailand. 78 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De medische zorg in Thailand is aan sterke veranderingen onderhevig. Voorheen was er een levende traditie van een geneeskunde die vele uitvoerders en gebruikers kende onder de bevolking. Momenteel lijkt het erop dat de medische zorg steeds meer in handen komt van professionele gezondheidswerkers. Dit is onder andere te constateren in de afname van het kruidengebruik en het teruglopen van het aantal traditionele genezers. Een en ander is het gevolg van snelle sociale veranderingen die resulteren in een samenleving waarin de gemeenschapsbanden losser worden en waar individualisering toeneemt. Vanuit de bevolking zal er echter een vraag naar behandeling van ziekte op een traditionele manier blijven bestaan.

081 Zwarteveen, Annet

Gezondheidszorg in India, welke? Onderzoek naar het functioneren van verschillende gezondheidszorgsystemen en het denken en handelen van de bevolking. 62 pp. (exclusief bijlagen)

1989 Gezondheidsleer, Wageningen.

Een (literatuur-)onderzoek naar de verschillende gezondheidszorgsystemen in India: de traditionele, kosmopolitische en basis-gezondheidszorgvoorzieningen. De grondslagen, voor- en nadelen worden in kaart gebracht. Evenals de redenen waarom de bevolking kiest voor een bepaalde geneeswijze. Ook worden de mogelijke veranderingen in de toekomst besproken.

Latijns-Amerika

082 Arts, Maaïke

The diet and health-seeking behavior of pregnant women in a marginal area in the city of Guatemala. 36 pp.

1989 Humane Voeding, Wageningen.

Het blijkt dat het belangrijk is de bevolking te stimuleren officiële medische hulp te zoeken. Dit is vaak onmogelijk omdat er te veel barrières zijn (geld, afstand, gebrek aan medicijnen). Het opheffen van deze barrières vereist structurele veranderingen welke moeilijk te realiseren zijn. De oplossing is daarom de gemeenschap minder afhankelijk van de officiële gezondheidszorg te maken. Het bevorderen van participatie in georganiseerde groepen is in dit geval aan te bevelen. De scriptie behandelt verder enige concrete aspecten zoals de wenselijkheid van een laag-theoretische GVO, dieet-adviezen.

083 Bernhard, Gerardien

Defensa contra la vida. Vanuit lijden leiden vrouwen hun bestaan. Geboortekontrolle en geboorteregeling op de Altiplano van Bolivia. 100 pp.

-- Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Geen annotatie voorhanden, scriptie te vinden in bibliotheek van het KIT.

084 Beun, Monique

Habito de consumo y situación de la vivienda; informe de una investigación. ? pp.

1987 Humane Voeding, Wageningen.

In dit onderzoek worden drie gemeenschappen in de Dominicaanse republiek met elkaar vergeleken met betrekking tot voedingspatroon en -opname. De SES is bepalend voor factoren die de soort en hoeveelheid voeding bepalen. Verder concludeert men dat het zeer moeilijk is op basis van een lijst van voedingsmiddelen na te gaan wat voor voeding de mensen in een afgelopen periode hebben gebruikt. Deze scriptie is in het Spaans geschreven.

085 Detmar, Simone

Bevallen of tegenvallen; Een onderzoek naar opvattingen en gedrag over zwangerschap, bevalling en geboortebeperking in een volkswijk in Cusco, Perú. 62 pp.

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Deze scriptie gaat over de relatie tussen de moderne gezondheidszorg en vrouwen met een lage sociaal-economische status in de Andes (Cusco, Perú). Dit met betrekking tot de sociale en culturele context van geboorte en geboortebeperking. De conclusie is dat moderne geneeskunde de behoeften van de vrouwen niet tegemoet komt. Vooral op het gebied van de geboortekontrolle wordt het verschil in normen en waarden des te schrijnender. De vrouwen gaan voor hun geboorte wel naar het ziekenhuis maar met family-planning willen ze weinig te maken hebben.

086 Evers, J.C.

Volksgeneeskunst op Aruba: Verleden, heden en toekomst. 111 pp. (A5)

1990 Culturele Antropologie, Leiden. *

Het doel van dit onderzoek was de gebruiken op het gebied van de volksgeneeskunst in Aruba te beschrijven, met de nadruk op het gebruik van kruiden. Het ging hierbij niet alleen om de receptuur, maar ook om de rol van de volksgeneeskunst in het dagelijkse leven: wanneer past men toe, en voor wie. Het onderzoek valt uiteen in drie delen: een beschrijving van toepassing/bereiding van 50 kruiden; behandeling van een aantal kernbegrippen uit de ziekte-theorie van de respondenten en het – via een life-history – beschrijven van een beroepsmatige genezeres. Uiteindelijk zijn er op basis van de data conclusies getrokken ten aanzien van het bestaan van volksgeneeskunst op Aruba, alsmede enige suggesties voor vervolgonderzoek.

087 Faas, Lily

Het Cubaanse AIDS-beleid, een medisch-antropologisch onderzoek. 183 pp.

1991 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

In de scriptie wil de auteur aantonen dat het Cubaanse AIDS-beleid (testen hele bevolking, isoleren AIDS-patiënten) sterk cultureel bepaald is. Dit komt door de socialistische gezondheidszorg en de Cubaanse seksualiteitscultuur.

088 Gunther, Jomara

Het therapeutisch gedrag van verpleegkundigen in Suriname. ? pp.

1986 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Geen annotatie.

089 Hoogendoorn, Susanne & Carla Kivits

Qué interesante ...; Een onderzoek naar sekse-verschillen in de voeding van kinderen in Quito, Ecuador. 61 pp.

1990 Humane voeding, Wageningen.

Een onderzoek naar sekse-verschillen bij voeding van jonge kinderen in Ecuador. Het blijkt dat meisjes minder voedsel krijgen dan jongens. De meest genoemde reden is dat jongetjes later moeten gaan werken en/of studeren.

090 Janssen, Hans

Acompañar sin imponer. 102 pp.

1992 Internationale betrekkingen, UvA, Amsterdam.

In deze scriptie wordt verslag gedaan van de wijze waarop de Pan American Health Organization (PAHO) het AIDS-beleid voor de Centraal-Amerikaanse regio tracht te ontwikkelen en te coördineren, in overeenstemming met het GPA (Global Programme on AIDS) -beleid van de WHO, waarbij het begrip 'staatssoevereiniteit' als uitgangspunt is genomen. In concreto wordt antwoord gezocht op de vraag in hoeverre de bemoeienis van de PAHO met het binnenlandse gezondheidszorgbeleid van een drietal Centraal-Amerikaanse landen, het begrip staatssoevereiniteit onder druk brengt. Voor dit onderzoek is ondermeer een stage volbracht op het hoofdkantoor van de PAHO te Washington D.C. waarna Costa Rica, Honduras en Guatemala zijn bezocht. In deze landen is contact gelegd met diverse gouvernementele en niet-gouvernementele actoren

die betrokken zijn bij de nationale AIDS-bestrijding. Ook zijn gevangenissen, bordelen en homoprojecten in dit kader bezocht en bij het onderzoek betrokken.

091 Kemp, Barri

Gezondheidszorg(en) in Brazilië en Cuba (1960-1980). Vergelijking van twee systemen. 78 pp.

-- Culturele Antropologie, Leiden. **

Dit is een internationaal vergelijkend onderzoek tussen de medische systemen van Brazilië en Cuba over de periode 1960-1980. Beide landen werden bekeken op levensverwachting, zuigelingensterfte en kindersterfte (richtlijnen van de WHO). De vergelijking van indicatoren laat een gunstiger beeld zien voor Cuba. Daarnaast worden nog andere aspecten van de samenlevingen naast elkaar gezet zoals de organisatie van het gezondheidszorgsysteem, politieke keuzes, economische ontwikkelingen en infrastructuur.

092 Loof, Margot & Nicolette Matthijsen

Heet-koud systeem; Een literatuuronderzoek naar de betekenis en ontwikkeling van dit systeem in de geneeskunde en voedselkeuze in Latijns-Amerika. 30 pp.

1986 Gezondheidsleer, Wageningen.

Literatuurstudie naar het 'heet-koud'-systeem in Latijns-Amerika; de humoraal-theorie die er vanuit gaat dat er een evenwicht in het menselijk lichaam tussen heet en koud in stand moet worden gehouden om gezond te blijven.

093 Metz, Nicole

Urbanization and nutrition in Latin-America. 66 pp.

1990 Humane Voeding, Wageningen.

Een literatuuronderzoek naar voedingspatronen van de urbane bevolking in Latijns-Amerika. Er wordt een aantal factoren op een rijtje gezet die het voedingspatroon bepalen. Daarnaast worden het 'platteland' en de stad met elkaar vergeleken. Alhoewel er veel verschillen zijn, kan niet geconcludeerd worden dat de stadsbevolking een beter voedingspatroon heeft dan de bevolking op het platteland of vice versa. Er is wel een dringende behoefte aan effectieve interventies ter voordele van de arme stadsbevolking.

094 Ormel, Hermen

Atención primaria de la salud en el Perú: percepciones conflictivas. 114 pp.

1991 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam. *

De auteur behandelt in deze Spaanstalige scriptie de percepties van het (radicale) PHC-beleid op diverse organisatieniveaus (multi-level) in Perú, met name op het niveau van het Ministerie van Gezondheid. De onderzoeker concludeert dat er op verschillende niveaus anders wordt gedacht over de achterliggende oorzaken van de gezondheidsproblematiek. Het begrip 'PHC' wordt zeer divers ingevuld.

095 Put, Willem van de

Het functioneren van 'líderes de salud'. Dorpsgezondheidswerkers in Oost-Nicaragua. 74 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Aan de hand van een beschrijving van de geschiedenis van de líderes de salud (dorpsgezondheidswerkers) in de Miskito-regio in Oost-Nicaragua, wordt een beeld geschetst van de ontwikkeling van de gezondheidszorg in dat gebied. De huidige gezondheidszorgstructuur wordt doorzichtig gemaakt met behulp van het schakelingenperspectief.

096 Raijmakers, Mark

Respirar es la fuerza de la vida (ademhalen is de kracht van het leven); Een onderzoek naar kennis, attitudes en praktijken van moeders met kinderen jonger dan vijf jaar met een acute respiratoire infectie in El Alto, Bolivia. 115 pp.

1992 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht. *

Een onderzoek verricht in een PHC-project in El Alto, Bolivia, naar de kennis, attitudes en praktijken (K.A.P.) van moeders (Aymara-indianen) met kinderen jonger dan 5 jaar ten aanzien van acute respiratoire infecties (ARI). De scriptie beschrijft de factoren die een laag bezoek aan het gezondheidscentrum veroorzaken. Hierbij wordt vooral aandacht besteed aan de kennis van de moeders en hun houding ten opzichte van de ziekte van hun kinderen en de gezondheidszorgvoorzieningen. De auteur eindigt met aanbevelingen op het gebied van voorlichting (GVO) en samenwerking tussen traditionele genezers en artsen. Voor een meer effectieve GVO moet worden uitgegaan van lokale (Aymara-)classificaties van ziekten.

097 Reubsat, H.

Reproductief gedrag in Paramaribo: De praktijk verklaard of de theorie getoetst? 90 pp.

1986 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam.

Geen annotatie voorhanden, scriptie is te vinden in bibliotheek VU (nummer LR 8508).

098 Reijerkerk, Linda

Choco, Colombia: Zelfredzaamheid of politieke inkapseling? Eerstelijnsgezondheidszorg vanuit een schakelingenperspectief. 122 pp.

1988 Culturele Antropologie, Utrecht. *

Een van de belangrijke concepten van PHC, self-reliance of zelfredzaamheid, blijkt in de praktijk moeilijk realiseerbaar. Deze spanning tussen theorie en praktijk staat centraal in deze scriptie. Daarbij is het schakelingen-perspectief als onderzoeksinvalshoek genomen.

099 Robertson, M.A.J.

Diarree-preventie in Nicaragua: De rol van de curandera. 81 pp.

1990 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht.

Traditionele genezers kunnen worden ingeschakeld om de bevolking voor te lichten over de gevaren van diarree. In een plattelandsgemeente op de westelijke kustvlakte in Nicaragua (Villa Carlos Fonseca) is een onderzoek gedaan naar de geschiktheid en de bereidwilligheid van traditionele genezers (curanderas) om voorlichting (GVO) te geven. Daartoe zijn 39 curanderas geïnterviewd. Van belang hierbij is de traditionele etiologie volgens de autochtone bevolking, die verschilt van de westerse. Bij westerse diarree-soorten verwijst de curandera sneller door naar het gezondheidscentrum, bij traditionele classificaties gelooft de bevolking de curanderas. Het inschakelen van de curanderas lijkt zinvol, ook omdat de bereidheid tot samenwerken met westerse gezondheidswerkers groot is.

100 Schaap, Hilde & Wilma Eekelschot

Water en vuur; Een medisch-antropologisch onderzoek in Mexico. 243 pp.

1987 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De auteurs inventariseren de voornaamste problemen op het gebied van gezondheid en het functioneren van de gezondheidszorg in een dorpsamenleving in Mexico.

101 Valstar, Arine

Voedingsveranderingen en modernisering; Een case-study in de Noord-Chileense Altiplano. 66 pp.

1992 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam. *

Naast een literatuurstudie, een verzameling van kwantitatieve gegevens over de voedingstoestand is een aantal diepte-interviews gehouden in Lirima en Colchane, kleine Aymara-gemeenschappen in de Chileense Andes. Er wordt geconcludeerd dat de voeding steeds meer is gaan lijken op de stadsvoeding. Dit heeft directe oorzaken van economische en culturele aard, maar indirect spelen ook politieke factoren een belangrijke rol. De kwaliteit van het voedsel is veranderd, maar niet eenduidig. De Aymara-indianen zijn door de gewinning aan moderne producten meer afhankelijk geworden van de geldeconomie. Met de keuze voor het voedsel geven de Aymara-indianen zowel de waardering van de moderne stedelijke cultuur, als de affiniteit met de traditionele Aymara-cultuur aan.

102 Veldkamp, Mirjam

OSO-SIKI of DATRA-SIKI? Buitengenezers remedies of Dokters pil? Onderzoek naar therapiekeuze en therapietrouw onder epilepsiepatiënten in Paramaribo, Suriname. 122 pp.

1992 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Dit onderzoek behandelt het keuzegedrag van epilepsie-patiënten in Paramaribo, Suriname. Er wordt onderzocht in hoeverre percepties over ziekte en therapie (medicijnen of kruiden) een bepalende factor zijn voor deze keuzes, en in hoeverre non-compliance bewust is? Het komt vaak voor dat patiënten zowel een arts als een 'buiten'-genezer consulteren. De effectiviteit van de behandeling is daarbij een graadmeter voor de keuze. Door onwetendheid en onzekerheid van de patiënt ontstaat een vicieuze cirkel van verschillende therapieën die moeilijk te doorbreken is. Ook treedt er veel non-compliance gedrag op ten aanzien van de voorgeschreven medicijnen of kruiden. Non-compliance wordt bevorderd door verschillende factoren zoals het effect van en de ideeën over de medicijnen en structurele problemen in de gezondheidszorg. Het is duidelijk dat non-compliance niet voorkomt uit onwil of deviant gedrag.

103 Wasscher, Jeanette

Gezondheidszorg als strijdtoneel; Over sociale, politieke en medische belangen in het zuidwesten van de Dominicaanse Republiek. 104 pp.

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Een PHC-onderzoek in het Zuid-Westen van de Dominicaanse Republiek. Onderzocht is in hoeverre de Dominicaanse overheid in haar beleid ten aanzien van de gezondheidszorg de principes van PHC heeft overgenomen, en in hoeverre de praktijk (de gezondheidsvoorzieningen) op lagere niveaus hiermee overeen komt.

104 Wolters, Rita

No fé, no cura (Zonder geloof, geen genezing). Een leeronderzoek naar de praktijk en betekenis van injecties in Matagalpa, Nicaragua. 60 pp.

1993 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam. *

De scriptie betreft het verslag van een leeronderzoek naar de populariteit van injecties in een dorp in Nicaragua. Injecties worden geprefereerd boven orale medicamenten. De redenen hiervoor zijn verschillend. De injectie op zich wordt genezend gezien; De injectie werkt als een placebo. Verder speelt het vertrouwen in de toediener een grote rol (er is sprake van personifiëring van de injectie: geloof (in onder andere de verstrekker) is een essentiële factor).

Europa

105 Beelen, Nel van

Bejaarden en ziekten op Kreta. Verslag van een doctoraal leeronderzoek voor de studie SNWS uitgevoerd in de periode april-juli 1990 in Spili, Kreta. 82 pp.

1990 Culturele Antropologie, Leiden. **

Het doel van deze scriptie is tweeledig: Ten eerste wordt een ziekte-classificatie gepresenteerd in het lokale dialect van Spili; ten tweede wordt een inventarisatie gegeven van het ziektegedrag van de bevolking van 65 jaar en ouder. De ziekten die of het meeste voorkomen of het meest worden gerapporteerd zijn hoge bloeddruk, galstenen, verkoudheid en gewrichtsontstekingen. Een zeer groot deel van de bejaarden maakt gebruik van medicinale planten (onder andere salie en kamille). Het blijkt dat de verschillende ouderen niet dezelfde opvattingen hebben over de medicinale werking van de planten. Sinds het gezondheidscentrum in 1985 gekomen is maken de bejaarden veelvuldig hiervan gebruik.

106 Bentum, Mirjam van

Ouderen en geneesmiddelen; Opvattingen van ouderen over het gebruik van geneesmiddelen. 51 pp.

1990 Sociologie, UvA, Amsterdam.

Bij het beleid met betrekking tot geneesmiddelen gaat men er vanuit dat geneesmiddelen die zijn voorgeschreven ook daadwerkelijk worden ingenomen. Uit nader onderzoek blijkt dat dit lang niet altijd het geval is. Onder andere speelt de visie op geneesmiddelen hier een rol. Deze visie wordt door diverse factoren beïnvloed, zoals: twijfel over het effect van de geneesmiddelen, de ambivalente houding ten opzichte van geneesmiddelen en persoonlijke ervaringen van ouderen.

107 Bergen, Dinie van

Jouw C.V.A., mijn zorg; Een verkennend onderzoek naar ervaringen van partners van thuiswonende c.v.a.-gehandicapten. 60 pp.

1989 Sociologie, UvA, Amsterdam.

Een onderzoek naar de ervaringen van partners van CVA-gehandicapten (CVA: stoornis in de bloedvoorziening van de hersenen). Het blijkt dat de partners zich vaak net zo gehandicapt voelen als de patiënt. Vooral aan de psychische belasting van de partner wordt te weinig aandacht geschonken.

108 Bos, Henny en Liesbeth van Doorn

Identiteits- en sociaal relationele problemen bij allochtone jongeren in het voortgezet onderwijs. 66 pp.

1991 Jeugd, Gezin en Levensloop, Utrecht.

Dit onderzoek naar de identiteitsproblemen van allochtone jongeren in het onderwijs werd uitgevoerd binnen het kader van een RIAGG preventie-project. Een van de doelstellingen daarvan was het verminderen en voorkomen van psycho-sociale problemen van allochtone jongeren. De onderzoekers vragen zich af in hoeverre allochtone jongeren ook daadwerkelijk problemen hebben met hun identiteit. Ten tweede wordt

duidelijk dat docenten in veel mindere mate een persoonlijke steun voor allochtone leerlingen betekenen dan wordt aangenomen.

109 Braakman, Mario

De handel en wandel van de Westerse Materia Medica; Een verkennende historische antropologische studie naar de Westeuropese geneesmiddelen-cultuur. 158 pp.

1989 Culturele Antropologie, Nijmegen.

In deze scriptie wordt het westers geneesmiddel gepresenteerd als het produkt van een materieel en ideëel proces dat zich voornamelijk heeft afgespeeld in West-Europa en Noord-Amerika. De auteur beschrijft dit proces in een historische en semiotische analyse waarbij de nadruk gelegd wordt op contextualisatie. Daarna tracht hij de rationaliteit en de sociale relaties zichtbaar te maken die het geneesmiddel 'belichamen' voor zowel de professionele beoefenaars van de geneeskunde als voor de leken. Ons huidige geneesmiddel ontwikkelde zich van een natuurprodukt dichtbij huis, via een commercieel produkt dat van ver komt tot een synthetisch fabrikaat afkomstig uit een op de kapitalistische markt opererende farmaceutische industrie. Het geneesmiddel is een middel om mee te genezen of om ziekte te voorkomen, maar ook een middel waarmee mensen elkaar dingen duidelijk kunnen maken, een communicatiemiddel.

110 Cop, Hans en Judith de Leeuw

'Mythe en magie'; De relatie westerse-Afrosurinaamse psychiatrie in sociologisch perspectief. ? pp.

1986 Sociologie, UvA, Amsterdam.

De auteur heeft onderzocht wat de redenen zijn dat de Westerse psychiatrie geen hulp kan bieden aan migranten (in deze scriptie: AfroSurinamers). In andere woorden: Op welke wijze zou de Nederlandse geestelijke gezondheidszorg effectiever kunnen functioneren ten aanzien van AfroSurinamers? De antwoorden op deze vragen worden gezocht in de beperkingen van de toepassing van de verklaringsmodellen van de westerse psychiatrie, en het etno-centrische karakter van de psychiatrie in het algemeen. Verder hebben de AfroSurinamers een eigen specifiek klachtenpatroon.

111 Deprest, M.

De zuigeling in kansarme gezinnen. Een onderzoek bij allochtonen en autochtonen in Gent. ? pp.

1990 Medisch-sociale wetenschappen, Brussel.

Een epidemiologisch vergelijkend onderzoek naar de zuigeling in kansarme gezinnen bij allochtonen en autochtonen in Gent: evolutie van het kind, de zuigelingensterfte, de prematuriteit, de voeding, de psychomotoriek, de opnames in het ziekenhuis, en het gewicht en de lengte van het kind.

112 Dobbels, P.

Een vergelijking van het klachtenpatroon tussen Turken en Belgen. Een empirische studie op basis van gegevens uit 20 Genkse huisartspraktijken. ? pp.

1991 Medisch-sociale wetenschappen, Brussel.

Er wordt geconcludeerd dat sociaal-economische verschillen tussen arts en patiënt een belangrijke factor kunnen zijn in de problematiek van de Turkse eerste generatie-migranten als ze in contact komen met de reguliere gezondheidszorg. Daartoe is het klachtenpatroon en de sociaal-economische achtergrond van deze migranten vergeleken met autochtonen uit dezelfde lage klassen.

113 Dongen, Els van

Tussen gisteren en morgen; life-stories als kern van communicatie en betekenisgeving in een woongemeenschap voor chronisch psychiatrische patiënten. 173 pp.

1989 Culturele Antropologie, Utrecht.

Uitgaande van een aantal life-stories van chronisch psychiatrische patiënten worden de betekenisgevingsprocessen van ziekte geschetst. De studie wil het levensverhaal een centrale plaats toekennen in de betekenisgevingsprocessen aan ziekte. Hiertoe werd een leefgemeenschap in een psychiatrisch ziekenhuis in het zuiden van Nederland gevolgd.

114 Dongen, Els van

Betekenen van ziekte; Explorerende studie over de mogelijkheid van een semiotische analyse bij de bestudering van ziekte als symbool van sociaal conflict. 86 pp.

1988 Culturele Antropologie, Utrecht.

De auteur beschrijft door middel van deze scriptie het proces van betekenisgeving van ziekte als symbool van een sociaal conflict. Dat kan als we ziekte-symptomen opvatten als een vorm van communicatie, die probeert iets over het ik mee te delen, als alle andere vormen van communicatie gefaald hebben. De tekortkomingen van de semiotische analyse wordt besproken. Deze liggen vooral op het gebied van de kloof tussen theorie en praktijk en tussen theorie en individu, en op het gebied van het gebrek aan literatuur en ervaring. Nodig is een semiotiek 'of the entire ethos of symptom communication'.

115 Eendragt, Georgette

Migratie en psycho-sociale problemen bij Indiase Surinamers in Den Helder; achtergronden bij het ontstaan van en het voorkomen van de problemen. 159 pp. (exclusief bijlagen)

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

In de scriptie wordt de volgende vraag besproken: 'Wat zijn de knelpunten binnen de lokale gezondheidszorg die het functioneren van Surinamers en Antillianen binnen de gezondheidszorginstellingen en de dienstverlening bemoeilijken?' Er wordt uitgegaan van een theorie die verband legt tussen migratie en psychische problemen: migratie veroorzaakt een negatief zelfbeeld. Migratie alleen kan echter niet aangewezen worden als enige oorzaak van de psycho-sociale problemen.

116 Elie, I.H.P.M.

Voorlichting aan migranten; een onderzoek naar gedragsdeterminanten van het geven van voorlichting aan migranten en hulpmiddelen die het geven van voorlichting aan migranten kunnen vergemakkelijken. 106 pp.

1990 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht.

Met behulp van een schriftelijke vragenlijst is onder hulpverleners in een ziekenhuis onderzoek gedaan naar voorlichting aan migranten. Met behulp van een sociaal-psychologisch gedragsmodel is onderzocht welke factoren 'het geven van voorlichting' beïnvloeden. Naast kwantitatieve gegevens luiden de kwalitatieve conclusies van het onderzoek: hulpverleners maken te vaak gebruik van ongeschikte tolken, de voorlichtingsmaterialen worden door weinig hulpverleners gebruikt, kennisvermeerdering (over cultuur en gebruik voorlichtingsmaterialen) blijkt wenselijk.

117 Evenhuis, Winde

Een verleidelijke keuze, de culturele context van de keuze voor in vitro fertilisatie. 166 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De auteur bespreekt de ervaringen van vrouwen met ongewenste kinderloosheid en hun visie op nieuwe reproductieve technologie (IVF). De vrouwen geven aan dat zij in hun keuze beïnvloed worden door het heersende moederschapbeeld, naast een 'natuurlijke drang naar het moederschap.' Vrouwen die IVF afwijzen ontmoeten weerstand en verbazing in de maatschappij (in tegenstelling tot vrouwen die vrij kiezen voor IVF).

118 Gelder, Pauline van

'Het komt van alle kanten'; een onderzoek naar ziekte-beleving en oorzaakstoekenning bij Turkse migrantes met chronische gezondheidsklachten. 93 pp.

1991 Sociologie, UvA, Amsterdam.

Aan de opvattingen over ziekte en gezondheid van Turkse migrantes zelf, los van de optiek van de hulpverlening en aan de wijze waarop Turkse migrantes chronische ziekte beleven, is over het algemeen nog weinig aandacht besteed. Dit vormt het onderwerp van deze scriptie. Hierbij worden factoren die door migrantes als collectief worden ervaren naast de individuele betekenis-beleving van ziekte gelegd. Het blijkt dat er geen eenduidige oorzaak is aan te wijzen: de ziekte 'komt van alle kanten'.

119 Heezen, Suzanne

Psychiatrische problematiek bij Marokkaanse patiënten; enkele case-studies. 107 pp.

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Een verslag van een onderzoek naar de achtergrond van psycho-sociale klachten van Marokkaanse migranten in Nederland. Er wordt nagegaan welke rol migratie en de Nederlandse maatschappij hebben op de aard en achtergronden van de klachten. Verder welke invloeden de Marokkaanse cultuur heeft op de soort, beleving en behandeling van de klachten. Tenslotte worden de problemen besproken die de Westerse behandelaars bij de hulpverlening ondervinden.

120 Hoeven, Christien van der

The medical knowledge system in Mixorouma (Crete); A comparison between two generations. 114 pp.

1992 Culturele Antropologie, Leiden. *

Vergelijkende studie naar het gebruik van het pluraal medisch systeem in Kreta, Griekenland. Naast utilisatie van de 'moderne' (PHC) gezondheidszorg maakt de lokale bevolking gebruik van medicinale planten, struiken en boomproducten en andere huismiddelen bij zelfmedicatie. De kennis van dergelijke producten beperkt zich voornamelijk tot de ouderen van het dorp, en is bij de nieuwe generatie langzaam aan het verdwijnen. In het onderzoek wordt, naast de naturalistische ziekte-oorzaak, ook aandacht besteed aan personalistische etiologieën (Boze oog). Tevens komt de invloed van de Grieks-Orthodoxe religie en de rol van de priester met betrekking tot gezondheid en ziekte ter sprake. Dit verslag bevat uitgebreide beschrijvingen van de gebruikte kruiden (met Griekse, lokale en waar mogelijke Latijnse naam).

121 Huizing, Guus

Zorgen voor jezelf; een studie over het menselijk handelen in relatie met kanker. 108 pp.

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Het doel van het onderzoek was een bijdrage te leveren aan de kennis omtrent de manieren waarop ambiguïteit en dienst-wederdienst tot uiting komen in de opvattingen en handelingen van kankerpatienten en hun sociale omgeving. Van twee gemeenschappen (Alkmaar en Terschelling) wordt nagegaan en vergeleken op welke relaties van de kankerpatiënt de meeste steunverlenende en verzorgende functies neerkomen.

122 Jager, Elena

Gezondheid zit in je hoofd; een onderzoek naar de gezondheidsopvattingen van bejaarden. 76 pp.

1988 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Dit onderzoek gaat in op de individuele normen van bejaarden met betrekking tot gezondheid. Verondersteld wordt dat zij niet de dualistische (biomedische) indeling gezond/ziek hanteren. Voor zelfstandig wonenden is gezondheid gelijk aan onafhankelijkheid; voor in een bejaardentehuis wonende mensen is dit gelijk aan levenslust en tevredenheid. De fysieke gezondheid is minder belangrijk dan de geestelijke. De wrijvingen tussen arisen en bejaarden hebben te maken met verschillende gezondheidsopvattingen en -verwachtingen.

123 Jansen, Henriët

Medische technologie als mensenwerk. 73 pp. (exclusief bijlagen)

1991 Sociologie, UvA, Amsterdam.

In dit onderzoek wordt de deterministische visie op medische technologie als autonoom fenomeen bekritiseerd. Dit omdat het technologische determinisme menselijke activiteit uitsluit. Mensen kunnen slechts nog reageren. Deze visie komt echter niet overeen met de werkelijkheid waar door een (spel-)proces medische technologie wordt betekenisgegeven. Medische technologie kan ook gezien worden als een bron van mogelijkheden.

124 Jong, Pauline de

Over macht en overmacht: een analyse over de invloed van 'betekenis' op 'ervaring'. 77 pp.

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De auteur belicht vanuit verschillende invalshoeken het verschijnsel 'menopauze'. Uiteindelijk wordt toegespitst op de ervaringen van de vrouwen: de 'betekenis-verlening' aan menopauze. Er wordt gesuggereerd dat het mogelijk zou moeten zijn een onderzoek te verrichten naar het verband tussen hormonale spiegel-verandering a.g.v. de menopauze (lichaam) en de individuele betekenis-verlening aan de menopauze (geest).

125 Kieneker, Jolien

Sociale implicaties van KID op de lange termijn; pilot-study naar KID, geheimhouding en social support. 94 pp.

1988 Sociologie, UvA, Amsterdam.

Aanleiding voor het onderzoek was dat de medewerkers van de afdeling die zich bezighoudt met KID-behandeling (KID=kunstmatige inseminatie door een sperma-donor) inzicht wilden krijgen of mensen op de lange termijn tevreden zijn met KID. De vraagstelling luidt dan ook: "Wat zijn de sociale implicaties van KID voor de betrokkenen op de lange termijn?" Daartoe zijn vragenlijsten afgenomen bij een groot aantal ouders van 'KID'-kinderen tussen de zes en twaalf jaar.

126 Kronemeijer, Esther

Een voedingsbodem voor eetstoornissen? Een onderzoek naar de relatie tussen veranderingen in eetpatroon en het ontstaan van eetstoornissen. 83 pp.

1991 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Historisch onderzoek naar hoe de verandering van eetgewoonten (wat mensen eten en waarom zij eten) de laatste decennia van invloed is geweest op eetstoornissen bij vrouwen (anorexia nervosa, bulimia nervosa, obesitas). Zijn deze veranderingen zodanig dat het eten geschikter is geworden om aan te grijpen als pseudo-oplossing van problemen van vrouwen?

127 l'Ami, C.J.M.

Leven en dood: ons een zorg!; Kwalitatief onderzoek naar de rol van verpleegkundigen en verzorgenden bij het besluitvormingsproces inzake beïnvloeding van het levenseinde. 71 pp.

1991 Verplegingwetenschap, Maastricht.

Een exploratief kwalitatief onderzoek naar de in de praktijk voorkomende vragen om levensbeëindiging bij verpleegkundigen. Verplegenden spelen een minuscule rol bij het officiële besluitvormingsproces. Zij helpen de hulpvraag verduidelijken en worden in deze door de arts geraadpleegd. Het verdere verloop van het besluitvormingsproces is in de handen van de medicus. De complexiteit van de besluitvorming bij een ethisch probleem als euthanasie, is hier debet aan. Verpleegkundigen zouden 'het geweten' in het besluitvormingsproces kunnen zijn.

128 Leysen, L.M.

Aids-voorlichting aan Marokkanen; een pretestonderzoek. De ontwikkeling van audio-cassettes over AIDS voor Marokkanen. 76 pp. (exclusief bijlagen)

1990 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht.

Er wordt verslag gedaan van een pretest-onderzoek van voorlichtingsmateriaal (m.b.t. AIDS) bestemd voor Marokkanen in Nederland. Deskundigen gaven met name zinvolle adviezen over onjuiste en/of onduidelijke informatie, (on)volledigheid van de informatie, taalgebruik, mogelijkheid tot identificatie en het gebruik van angst. De doelgroep trad met name corrigerend op ten aanzien van onduidelijke informatie, identificatiemogelijkheden, de geloofwaardigheid en overtuigingskracht van de bronnen en boodschap, bepaalde vormaspecten en taalversies.

129 Lortije, A.M.C.L.

Persoonsbegrip en dementie; de invloed van het Westerse rationalistische persoonsbegrip op conceptualisering en praktische benadering van dementie. 66 pp.

1991 Theorie der Gezondheidswetenschappen, Maastricht.

Een schema wordt ontwikkeld waarin het rationalistische persoonsbegrip met betrekking tot dementie in kaart wordt gebracht. De studie laat zien dat de impact van het rationalistische persoonsbegrip voor een groot

deel af te leiden is uit de bio-medische benadering van dementie. Het laat een ontwikkeling van een manier van denken zien waarin, volgens sommige mensen, demente mensen niet langer als personen worden gezien en aldus niet langer als onafhankelijke bron van informatie.

130 Mecking, Sylvia en Marliek Vennegeoor

Voedings- en bereidingsgewoonten van Marokkaanse huishoudens in Nederland. 52 pp. (exclusief bijlagen)

1987 Huumane voeding, Wageningen.

Ten behoeve van het voorlichtingsbureau voor de voeding is er een onderzoek gedaan met als doel het verkrijgen van inzicht in de voedings- en bereidingsgewoonten van Marokkaanse huishoudens in Nederland. Tevens wordt onderzocht of er aanpassingen en veranderingen hebben plaatsgevonden als gevolg van de migratie naar Nederland. Er is gebruik gemaakt van een gestructureerde vragenlijst die bij 58 huishoudens is afgenomen.

131 Moazzenni, Farsaneh

Migrant en huisarts; exploratief onderzoek onder Turkse en Marokkaanse migranten te Venlo, Tegelen en Helden met betrekking tot de kwaliteit van de Nederlandse huisartsenzorg. 78 pp. (exclusief bijlagen)

1991 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht.

Een onderzoek naar de verwachtingen en waarden van Turkse en Marokkaanse migranten met betrekking tot de Nederlandse huisartsen-hulpverlening. Daartoe zijn 90 Turken en Marokkanen in Venlo en Tegelen geïnterviewd. Het blijkt dat het grootste deel van de respondenten tevreden is met hun huisarts met betrekking tot de bereikbaarheid. Ook de houding van de huisarts wordt positief geëvalueerd. Het taalprobleem is en blijft het grootste struikelblok voor een vloeiend contact tussen beiden: de Islamitische achtergrond blijkt in de praktijk weinig problemen op te leveren. De hoge mate van tevredenheid kan worden verklaard uit het feit dat de migranten vaak slechtere ervaringen hebben met de gezondheidszorg in eigen land, en met andere instellingen hier in Nederland.

132 Neus, Natascha

Obstetrische zorg voor provincie Aghios Vassilios, Kreta. Een exploratief descriptief doctoraal leeronderzoek naar de obstetrische zorg in de provincie Aghios Vassilios, Kreta. 89 pp. (exclusief bijlagen)

1989 Culturele Antropologie, Leiden. *

Het blijkt dat de obstetrische zorg voor de moeders en kinderen in de provincie Ag. Vassilios voor het grootste deel door artsen wordt gedaan. In percepties rondom de geboorte verschillen moeder en arts niet veel. Het vertrouwen in de kennis van de vorige generatie neemt snel af. De zorgverlening door artsen is echter alleen medisch van aard. Dit leidt tot inefficiëntie in termen van geld, tijd en kan ook het leven kosten van baby's. De oplossing moet gezocht worden in de versterking van de PHC-structuren en positieverbetering van de vroedvrouwen.

133 Ogtrop, Juul van

Medicijngebruik in lekenperspectief; een onderzoek naar de functie van een schriftelijke patiëntenvoorlichting. 57 pp.

1987 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht.

Uitgangspunt van deze studie is, dat het lekenperspectief met betrekking tot een kwaal bepalend is voor de manier waarop men omgaat met de ziekte. Daartoe wordt allereerst getracht het lekenperspectief in een aantal fragmenten te ontleden. Het blijkt dat een aantal factoren een belangrijke rol spelen in de constructie van dat lekenperspectief: ongerustheid ten aanzien van de aard, de duur en de prognose van de kwaal; onzekerheid met betrekking tot de effectiviteit van de (in dit geval) zelf; verontrustheid over de bijwerkingen.

134 Rijn, Annemarie van

Mijn geest is sterker dan brua; "Opvattingen over oorzaken en oplossingen van psycho-sociale en psychiatrische problemen bij Antillianen en Arubanen in Nederland." 136 pp.

1991 Culturele Antropologie, Utrecht. *

Onderzoek bij Arubanen en Antillianen met psychiatrische en psycho-sociale klachten in Nederland. Centraal staat 'Brua', een concept uit een Afro-Amerikaanse godsdienst, vooral klachten die voortkomen uit ruzies. In de hulpverlening aan deze patiënten bestaat een taboe op het gebruik van 'Brua', wat consequenties heeft voor de openheid. Nader onderzoek naar de therapeutische waarde van 'Brua' is noodzakelijk. Het belang van het gebruik van de eigen taal in een therapeutische relatie blijkt uit dit onderzoek.

135 Rijn, Irma van

Marokkaanse cliënten en de Nederlandse hulpverleningscultuur: een verkenning. Een scriptie over de Nederlandse hulpverleningscultuur in relatie tot Marokkaanse cliënten met psychosociale klachten. 84 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Het centrale thema van deze scriptie is 'de betekenis van de Nederlandse hulpverleningscultuur voor Marokkaanse cliënten'. De vraag waarvan wordt uitgegaan, luidt: Wat is de route, op grond van doorverwijzing door de huisarts, die Marokkaanse cliënten afleggen teneinde adequate psycho-sociale hulp te krijgen? Door hulpverleners wordt de oorzaak van het ontstaan van problemen vaak gezocht in de cultuurverschillen. Daarbij wordt voorbij gegaan aan de problematiek van de 'migranten-cultuur', de veranderende overgangscultuur tussen de oorspronkelijke Marokkaanse en Nederlandse cultuur.

136 Ringe, Henny

Van psyche & persoon; de mens als biopsychische entiteit en als gesprekspartner in antropologische benaderingen van geestesziekte. 110 pp.

1988 Culturele Antropologie, Utrecht.

In hoeverre spelen klinisch-diagnostische concepties een rol in de beschouwingen van sommige antropologen, dit in verband gebracht met wat door de westerse cultuur als 'geesteszieke' wordt aangeduid. De bedoeling is om vanuit de bezwaren tegen het klinisch betoog en de sporen daarvan in de antropologie een perspectief aan te geven waarvan het tot een beter begrip zou kunnen leiden van deze 'evenementen'.

137 Scheenhart, Marcel

De psycho-sociale problematiek van politieke vluchtelingen; bekeken vanuit de invalshoek van de culturele antropologie. 39 pp.

1992 Culturele Antropologie, Utrecht.

De probleemstelling luidt: Wat is de bijdrage van de culturele antropologie en haar bevindingen in het begrijpen en behandelen van psycho-sociale stoornissen bij politieke vluchtelingen? De bijdrage van de

antropologie zal in de toekomst zeker uitgebreid moeten worden, dit is de algemene conclusie. Enerzijds moet de kennis van de hulpverlener worden vergroot. Anderzijds dienen vluchtelingen geïnformeerd te worden over de westerse psycho-sociale opvattingen, en de ideeën in en organisatie van de verzorgingsstaat.

138 Seelen, Corine

Hasta of ziek; een medisch-antropologische visie op 'ziek zijn' in Turkije en Nederland. 53 pp. (exclusief bijlagen)

1989 Culturele Antropologie, Utrecht.

De auteur poogt met behulp van de antropologie inzicht te verschaffen in de problemen omtrent het contact van de Turkse migranten met de Nederlandse gezondheidszorg. Daartoe wordt geanalyseerd wat ziekte en gezondheid betekenen voor de Nederlandse en de Turkse patiënten. De Turkse patiënt kan zich niet wenden tot de gezondheidszorg die hij zou wensen. In Turkije zelf bestaat er echter ook verschil tussen sommige ziekte-verklaringen van mensen zelf en de daar aanwezige officiële wetenschappelijke gezondheidszorg. De artsen en hun houding tegenover de patiënten zijn echter in Turkije en Nederland verschillend. Zo ook het traditionele en transitionele systeem waartoe men zich kan wenden. In de aanbevelingen worden grofweg twee oplossingen gesuggereerd: het stimuleren van de vestiging van Turkse artsen in Nederland, het verbeteren van het contact tussen de Turkse patiënt en de Nederlandse arts. Met betrekking tot dit laatste punt zou de medische antropologie een bemiddelende rol kunnen spelen.

139 Singels, L.

Op het raakvlak van twee geboorte-systemen. Een analyse van de problemen die zich voordoen bij de verloskundige begeleiding van Marokkaanse vrouwen door de Nederlandse vroedvrouw in Amsterdam. 80 pp.

1987 Culturele Antropologie, VU, Amsterdam.

Geen annotatie voorhanden, scriptie is aanwezig in de bibliotheek van de VU (nummer LR 8590).

140 Spangenberg, Jeffrey

Het recept als schrift; De verschriftelijking van de geneeskunde. 61 pp.

1988 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

De auteur van de scriptie heeft de intentie een beter begrip te vormen van de sociale en cognitieve betekenis van het schrift. Op de eerste plaats wordt daartoe de vorm, de techniek en aard van het schrift gedefinieerd en geëxpliciteerd. Op de tweede plaats wordt gekomen tot een schrift-concept dat rekenschap aflegt voor de historische, sociale en culturele context. Tenslotte wordt dit taal-concept toegepast op het recept.

141 Stella, Hermine

Je moet vooral goed weten wat je waard bent! Een onderzoek naar de ervaringen van zwarte vrouwen in de gezondheidszorg. 90 pp.

1992 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Deze scriptie is gebaseerd op een studie naar de arbeidspositie en ervaringen van zwarte vrouwen in de Nederlandse gezondheidszorg. Centraal staat de vraag hoe zwarte vrouwen in de gezondheidszorg hun arbeidsomstandigheden en loopbaan-mogelijkheden ervaren. Op basis van de onderzoeksgegevens wordt geconcludeerd dat veel Surinaamse en Antilliaanse vrouwen hun werkomstandigheden veelal problematisch vinden. Als voornaamste bron van conflicten noemen veel vrouwen hun afdelingshoofd. Zij ervaren gebrek

aan steun, waardering en aanmoediging. Conflicten krijgen de kans te escaleren waarna niet zelden langdurig ziekteverzuim of ontslag volgt. Veel negatieve ervaringen hangen met racisme samen.

142 Toom, M. den

Zelfmedicatie en non-compliance. 45 pp.

1989 Culturele Antropologie, Utrecht, *

De toename van zelf-medicatie wordt in deze scriptie gezien als iets wat deel uitmaakt van de medicalisering van de samenleving. Er wordt een verband gesignaleerd tussen zelf-medicatie en non-compliant gedrag. Het duidt op een wijze van omgaan met medicijnen die niet bepaald wordt door een professioneel advies.

143 Visschers, Carolijn

Waar de bedding is weggeslagen stroomt de rivier niet meer; geestesziekte bij de kruising van de Marokkaanse en Nederlandse cultuur. 66 pp. (exclusief bijlagen)

1990 Godsdienstwetenschappen, Utrecht.

Uitgangsvraag van deze scriptie is: Verschillen de verschijningsvormen van geestesziekte van Marokkanen in het land van herkomst met de (presentatie van) psychische stoornissen die bij Marokkaanse migranten in Nederland geconstateerd worden? Enkele van de conclusies die in de scriptie worden getrokken zijn: de migrant bevindt zich in een dubbele sociaal-culturele werkelijkheid, op de kruising van twee culturen, dit reflecteert zich in de ziektebeelden. De deskundigheid op het gebied van de transculturele hulpverlening laat te wensen over. In de scriptie worden enkele aanbevelingen gedaan.

144 Waal, Aad de

Het antropologisch onderzoek in de medische opleiding; een explorerende studie naar de attitudevorming, beleving en voorbereiding op het lichamelijk onderzoek. 117 pp.

1992 Sociologie, UvA, Amsterdam. *

Een historisch onderzoek naar de aandacht die in het medisch onderwijs in Nederland wordt gegeven aan de attitude-vorming van medische studenten. Dit wordt gedaan aan de hand van de ervaringen van medische studenten tijdens het eerste algemene co-assistentenschap 'inwendige geneeskunde'. Hierbij is ook participerende observatie als onderzoeksmethode gehanteerd.

145 Wasia-Kuipers, J. Bernadette

Etnische minderheden en gezondheid(szorg) in Nederland. De transculturele benadering als wapen in de strijd tegen de ongelijkheid in de gezondheidszorg. 83 pp.

1989 Culturele Antropologie, Leiden. **

Er is veel ongelijkheid in gezondheid en gezondheidszorg als gevolg van sociaal-economische factoren en communicatie-problemen. Het communicatie-probleem wordt verder vergroot naarmate het opleidingsniveau van de patiënt lager is en er een verschil in etniciteit bestaat tussen arts en patiënt. Een maatregel die bij de analyse een bijdrage kan leveren is de invoering van de 'transcultural view' in de gezondheidszorg, deze blik leidt tot een verhelderend inzicht in de communicatieproblemen op basis van verschil in etniciteit.

146 Wauters, I.

De ervaren gezondheid bij kandidaat politieke vluchtelingen in het Klein Kasteeltje ? pp.

1989 Medisch-sociale wetenschappen, Brussel.

Deze uiteenzetting laat ons begrijpen dat het Belgisch opvangsbeleid inzake asielzoekers is ingekaderd in een restrictief beleid en dat het een sameuraapsel is van verschillende crisismaatregelen zonder rekening te houden met de reële noden van vluchtelingen. Mede door dit (incoherente) beleid glijden asielzoekers af naar de marginaliteit. De scriptie schetst de gezondheidsproblemen van kandidaat politieke vluchtelingen in een opvangcentrum (het Klein Kasteeltje). Daartoe zijn gezondheidsenquêtes afgenomen door middel van survey-interviews aan de hand van de volgende indeling: de ervaren gezondheid van Zairezen en Ghanezen, kennis en opvattingen in verband met ziekte en gezondheid, ziekte en gezondheidsgedrag, beleving van de leefsituatie.

147 Wege, Wilma van der

Procreatie-ideeën in een Grieks dorp. Een antropologisch onderzoek. 169 pp.

1990 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

In deze scriptie staan de ideeën van de Griekse dorpsbewoners over het voortplantingsproces centraal. Wat is de cognitieve betekenis van de procreatie-ideeën en hoe beïnvloeden deze het dagelijkse leven. Voor de dorpelingen is de vrouw 'het veld van haar echtgenoot' en het embryo als een 'plant in de aarde'. Volgens een andere metafoor representeert de olijfboom het vrouwelijke principe in de voortplanting, de regen het mannelijke principe: regen is essentieel voor de groei van de boom en de vrucht. Dit wordt verbonden met een ander krachtig symbool: dat van bloed.

148 Wuyts, L.

De evolutie van de prenatale zorg tussen 1980 en 1989 bij Marokkaanse vrouwen in een Brussels ziekenhuis. ? pp.

1992 Medisch-sociale wetenschappen, Brussel.

Deze eindverhandeling geeft de evolutie weer van de prenatale zorg tussen 1980 en 1989 bij Marokkaanse vrouwen in de Sint-Janskliniek te Brussel. Over deze 10 jaar werden 339 aselekt getrokken dossiers van Marokkaanse vrouwen onderzocht op aanwijzingen met betrekking tot een eventueel 'verwesterlijgingsproces'. Daartoe worden factoren zoals communicatieproblemen en consultatiefrequentie in kaart gebracht. De belangrijkste bevindingen zijn de volgende: op het tijdstip van de bevalling wordt een hogere leeftijd vastgesteld in 1988-'89, het aantal vastgestelde problemen blijkt toe te nemen. De consultatie-frequentie neemt toe. Er wordt geen evolutie vastgesteld voor antecedenten voor miskramen, voor het aantal zwangerschappen en voor het aantal bevallingen. Algemeen wordt opgemerkt dat er een vrij goede compliance aanwezig was.

Algemeen

149 Dijk, Sieb C. van

De toepassing van modellen bij het opzetten van gezondheidszorgsystemen in ontwikkelingslanden; een theoretische verkenning. 100 pp.

1987 Culturele Antropologie, Leiden.

De auteur poogt door middel van deze scriptie een kritische verhandeling te geven betreffende het verbeteren van de gezondheidszorg in Derde-Wereld-landen. Daarbij worden twee modellen bestudeerd: het PHC-model, uitgaande van een biomedisch opvatting, en het in de Volksrepubliek China met succes toegepaste barefoot-doctor-model.

150 Ende, Marcel van de

Biomacht in Nieuw-Zeeland. Bi-culturalism: een nieuw instrument van een oud vertoog? 126 pp.

1989 Culturele en sociale Antropologie, Nijmegen. *

In Nieuw-Zeeland staat de term 'bi-culturalism' voor het streven tot integratie van de verschillende culturen en een zekere mate van machtsdeling binnen de maatschappelijke instituties. De scriptie schetst de incorporatie van de Maori in het westerse gezondheidszorgsysteem. Daartoe zijn interviews afgenomen met westerse en Maori-gezondheidswerkers. Er wordt een verdergaande incorporatie van de Maori in de gezondheidszorg verwacht. De standaarden waaraan een (toekomstige) bi-culturele gezondheidszorg aan moet voldoen moet worden gesteld vanuit biologische parameters, vandaar de term 'biomacht'.

151 Heijden, Heidi van der

Lokale genezers in het ontwikkelingsperspectief. 45 pp.

1992 Culturele Antropologie, Leiden. **

De auteur besteedt aandacht aan de lokale kennis in ontwikkelingslanden in het algemeen en lokale kennis toegespitst op de kennis van lokale genezers in het bijzonder, en het belang van deze kennis voor ontwikkelingsprocessen. Het wordt duidelijk dat lokale kennis een belangrijke rol speelt in het leven en de ontwikkeling van de lokale gemeenschappen in ontwikkelingslanden; het is aldus van belang lokale kennis systemen te bestuderen. Met behulp van en in samenwerking met, kunnen lokale genezers belangrijke schakels zijn in het verbeteren van gezondheidszorg voor de gemeenschap.

152 Kranenburg, Elma

Primaire gezondheidszorg in slums ten behoeve van moeder en kind. 70 pp.

1986 Culturele Antropologie, Leiden.

In het PHC-beleid wordt nog te weinig aandacht besteed aan de arme stedelijke bevolking in ontwikkelingslanden die veelal in slums woont. Het zeer lage inkomen en de daaraan gerelateerde ondervoede status van de slumbewoners is even schrijnend als die van de plattelandsbevolking. De scriptie suggereert vier activiteiten ter verbetering van deze situatie waarbij gemeenschapsdeelname een vereiste is: vergroten van persoonlijk inkomen, reduceren van ondervoeding, educatie aan vrouwen, medische zorg.

153 Matthijsen, Nicolette

Wat en hoe van het voedseltaboe. 33 pp.

1987 Humane voeding, Wageningen.

De auteur is uitgegaan van voedseltaboes in ruime zin; zowel het vermijden als het verbod op bepaalde eetgewoonten en produkten. Er wordt onderzocht of de voedseltaboes geheel cultuurgebonden zijn of zij ook een interculturele waarde hebben. Bij het zoeken naar antwoorden worden drie stromingen gebruikt: de psycho-analytische, de pragmatische en de symbolische stroming. Geen van drieën biedt een afdoende verklaring, zij vullen elkaar wel aan. Of voedseltaboes werkelijk een rol spelen bij het ont-/bestaan van ondervoeding en ziekte in het algemeen kan zeer betwijfeld worden.

154 Rijpkema, Harmen

Community Health; pogingen tot een betere gezondheidszorg in de ontwikkelingslanden op basis van participatie. 66 pp.

1988 Culturele Antropologie, Utrecht.

Gezondheidszorg in ontwikkelingslanden staat in deze scriptie centraal. Nadruk wordt gelegd op de ontwikkeling naar 'community health' in ontwikkelingslanden. Uitgangspunt in deze ontwikkeling is het besef dat de bedreiging van gezondheid een maatschappelijk probleem is. Oplossingen die gericht zijn op symptoombestrijding en waarbij niets aan oorzaken van ziekte wordt gedaan (bijv. het bouwen van meer ziekenhuizen) zijn tot mislukken gedoemd. Bij oplossingen van gezondheidsproblemen zullen mensen om wie het gaat zelf een verantwoordelijkheid moeten krijgen en nemen.

155 Schimmelpenninck, J.W.

Epilepsie en psycho-sociale problematiek; een studie naar het stigma potentieel van epilepsie in Westerse geïndustrialiseerde landen en de ontwikkelingslanden. 38 pp. (exclusief bijlagen)

1989 Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.

Epilepsie is een wereldwijd voorkomend niet te genezen ziekte. Bij een goede, vroeg ingestelde behandeling is het merendeel van de patiënten aanvalsvrij te krijgen. Dit is echter in de ontwikkelingslanden niet haalbaar. Epilepsie is door de eeuwen heen verbonden geweest met een vorm van stigma. Ook in de tegenwoordige westerse samenlevingen blijkt epilepsie nog steeds gestigmatiseerd te worden. Vanuit culturele context kan de structuur van het epilepsie-stigma worden blootgelegd en kunnen de psycho-sociale gevolgen worden aangegeven. De auteur beweert dat de stigmatisering van epilepsie in ontwikkelingslanden niet sterker is, maar dat het die schijn wekt (door verschil in achtergrond, voorzieningen).

156 Smak-Gregoor, J.G.E.

Indigenous knowledge systems; integratie van traditionele genezers in het PHC-systeem. 52 pp.

1991 Culturele Antropologie, Leiden.

Lokale kennis is een belangrijke nationale bron bij ontwikkelingsprocessen, het is 'cost-effective', 'participatory' en 'sustainable'. Er komt een her-interesse op gang voor lokale kennis-systemen en technieken. Ook in de PHC is deze ontwikkeling te zien, een belangrijk onderdeel van Alma-Ata 1978 was de paragraaf over de herwaardering van traditionele geneeswijzen.

157 Vliet, Marieke van

Traditionele vroedvrouwen – een globale verkenning van hun kennis en praktijken.
48 pp.

1992 Culturele Antropologie, Leiden. **

In de scriptie staat de vraag centraal hoe het gebrek aan gegevens over de lokale opvattingen en praktijken van traditionele vroedvrouwen verklaard kan worden en welke factoren hierbij een rol spelen. Het antwoord op deze vraag is tweeledig. Enerzijds is de kennis waarover traditionele vroedvrouwen beschikken vaak niet communiceerbaar. Anderzijds is de westerse (negatieve) houding t.o.v. indigenous knowledge altijd een grote barrière geweest voor het verwerven van kennis over de lokale opvattingen en praktijken.

Auteursregister

A

Aa, Pauline van der 001
Aalders, Anne 046
Appelman, Simone 002
Arts, Maaïke 082

B

Bakker, Renée 003
Barnhoorn, Florina 047
Beelen, Nel van 048, 105
Bentum, Mirjam van 106
Berg, Dora van der 049
Bergen, Dinie van 107
Bernhard, Gerardien 083
Beun, Monique 084
Blinkhoff, Petri 004
Bloem, Maurice 050
Blom, W. 005
Boog, Juliette 006
Bos, Henny 108
Bos, Wia 007
Bouman, Peter 008
Braakman, Mario 109
Breel, Irene 051

C

Cop, Hans 110
Criel, Bart 009

D

Dalen, Ankie van 010
Dautzenberg, Maaïke 052
Dekker, Jolande 053
Deprest, M. 111
Detmar, Simone 085
Dijk, Christine van 054
Dijk, Sieb van 149

Dikken, Harno 011
Dobbels, P. 112
Dongen, Els van 113, 114
Doorn, Liesbeth van 108

E

Eekelschot, Wilma 100
Eendragt, Georgette 115
Elie, I. 116
Ende, Marcel van de 150
Erdsieck, Jessica 012
Evers, Jan 055, 086
Evenhuis, Winde 117

F

Faas, Lily 087
Fijn van Draat, Karin 056
Franssens, Jacqueline 013

G

Geerling, Hanna 014
Gelder, Pauline van 118
Gellekum, N. van 015
Gijsen, Brigitte 057
Graaf, Karin de 016
Greeuw-Moens 058
Griffioen, Yvonne 059
Gunther, Jomara 088

H

Harwig, Engeltje 017
Hazenbergh, Liesbeth 060
Heezen, Suzanne 119
Heijden, H. van der 018
Heijden, Heidi van der 151
Heintze, Margje 061
Hoeven, Christine 120

Hoogendoorn, Sussanne 089
Hoogvorst, Anneke 019
Houdijk, Margreet 062
Huizing, Guus 121
Hutter, Inge 020

J

Jager, Elena 122
Jansen, Henriëtte 123
Jansen, M. 021
Janssen, Hans 090
Janssen, Marianne 063
Jong, Pauline de 124
Jonge, Anneli de 064
Jonker, Cor 022

K

Kemp, Barri 091
Kessels, Piet 023
Kieneker, Joleen 125
Kivits, Carla 089
Koelewijn, L. 024
Koning, Juliette 065
Kooij, Nellie 068
Korput, Jeanette van de 066
Kölmann, Nathalie 067
Kranenburg, Elma 152
Kronemeijer, Esther 126
Kuperus, Gunilda 025

L

Lam, G. 069
Lam, Germienke 061
l'Ami, C. 127
Lardinois, Inge 026
Leeuw, Judith de 110
Levelink, José 070
Leysen, L. 128
Loof, Margot 092
Lorteije, A. 129

M

Maassen, M. 027
Matthijssen, Nicolette 092, 153
Matze, Mirjam 028
Mecking, Sylvia 130
Metz, Nicole 029, 093
Moazenni, Farsaneh 131

N

Nagel, Elleke 071
Naterop, Eric 050
Neus, Natascha 132
Nijdam, Knills 072

O

Ogtrop, Juul van 133
Omvlee, Jan 030
Oomen, Johan 073
Ormen, Hermen 094

P

Pasch, Franca van der 074
Put, Willem van der 095

R

Raijmakers, Mark 096
Reubsæet, H. 097
Reijkerkerk, Linda 098
Rijn, Annemarie van 134
Rijn, Irma van 135
Rijpkema, Harmen 154
Ringe, Henny 136
Robertson, Mike 099

S

Salama, Karin 007
Sangare, Mantala 023
Schaap, Hilde 100

Schaart, Iris 075
 Scheenhart, Marcel 137
 Schilthuis, Wilco 031
 Schimmelpenninck, J. 155
 Scholtz, Betty 032
 Sciortino, Rosalia 076
 Seelen, Corine 138
 Singels, L. 139
 Smak, J. 156
 Spangenberg, Jeffrey 140
 Staa, Anneloes van 077
 Stappers, Hèlen 028
 Stegeman, Marijke 033
 Stella, Hermine 141
 Stroet, Lydia 034

T

Tan, Andi 035
 Teerink, Rensje 078
 Thomaesz, Kathleen 036
 Theunisz, Mildred 037
 Tilburg, Mariette van 038
 Tonkens, J. 039
 Toom, M. den 142

U

Ubbink, I. 040

V

Valstar, Arine 101
 Veggel, Corrie van 079
 Veldkamp, Mirjam 102
 Venema, Nynke 029
 Vennegoor, Marliek 130
 Ventevogel, Peter 041
 Verbeek, Karin 072
 Vijverberg, Marion 042
 Visschers, Carolijn 143
 Vliet, Marieke van 157
 Vredendaal, Pauline van 042
 Vorisek, Jan 043

W

Waal, Aad de 144
 Walraven, Mark 080
 Wasia, Bernadette 145
 Wasscher, Jeanette 103
 Wauters, I. 146
 Wege, Wilma van der 147
 Wolters, Rita 104
 Wondergem, Peter 044
 Wuyts, L. 148

Z

Zandt, Ingrid 045
 Zwarteveen, Annette 081

Geografisch register

A

Afrika 007, 010, 020, 042
Aruba 086, 134

B

Bali (Indonesië) 064, 075
België 111, 112, 146, 148
Bénin 003, 013, 027, 035, 036
Bolivia 083, 096
Borneo (Indonesië) 050
Brazilië 091
Burkina Faso 030

C

Centraal-Amerika 090
China 055
Colombia 098
Costa Rica 090
Cuba 087, 091

D

Dominicaanse Republiek 084, 103

E

Ecuador 089
Egypte 006, 031

F

Filipijnen 078

G

Gambia 014, 015
Ghana 024, 039, 041
Griekenland 105, 120, 132

Guatemala 082, 090

Guinee-Bissau 003, 013, 027, 035, 036

H

Honduras 090

I

India 047, 048, 052, 055, 056, 057, 061,
062, 071, 072, 073, 078, 081
Indonesië 049, 050, 051, 053, 054, 059,
060, 063, 064, 065, 067, 069, 070,
074, 075, 079
Irian Jaya (Indonesië) 070
Ivoorkust 001, 045

J

Japan 068
Java 053, 054, 065, 067, 076, 079

K

Kameroen 016, 025, 028, 029, 033, 034
Kenia 031
Kreta (Griekenland) 105, 120, 132

L

Latijns-Amerika 092, 093
Lesotho 004, 007, 043

M

Mali 002, 018, 023, 033
Mozambique 007

N

Nederland 106, 107, 108, 109, 110, 111,
113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121,
122, 123, 124, 125, 126, 127, 128,
129, 130, 131, 133, 134, 135, 136,
137, 138, 139, 140, 141, 142, 143,
144, 145

Nepal 058, 066

Nicaragua 095, 099, 104

Nigeria 007

Nieuw-Zeeland 150

P

Perú 085, 094

S

Senegal 021, 038, 044

Soedan 033

Sumatra (Indonesië) 049, 059, 069

Suriname 085, 094, 088, 097, 102

T

Tanzania 007

Thailand 046, 080

Turkije 138

Z

Zaire 009

Zambia 007, 011, 019, 022, 037

Zimbabwe 026

Vakgroepenregister

Beleid en Management Gezondheidszorg, Rotterdam 054
Culturele Antropologie, Leiden 002, 010, 015, 017, 018, 024, 048, 050, 055, 058, 059, 060, 062, 063, 064, 069, 074, 075, 086, 145, 105, 149, 151, 120, 152, 132, 156, 157
Culturele Antropologie, Utrecht 013, 016, 020, 030, 031, 034, 061, 071, 098, 134, 137, 138, 113, 114, 154, 136
Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam 004, 005, 008, 011, 012, 014, 019, 022, 023, 032, 033, 037, 038, 039, 044, 046, 049, 065, 066, 067, 068, 070, 073, 077, 078, 080, 083, 085, 087, 088, 095, 102, 103, 104, 115, 119, 135, 141, 109, 117, 121, 122, 124, 126, 155, 147
Culturele Antropologie, VU, Amsterdam 021, 027, 040, 041, 076, 094, 097, 101, 139
Culturele en Sociale Antropologie, Nijmegen 150
Filosofie en Medische ethiek, VU, Amsterdam 056
Geneeskunde, UvA, Amsterdam 078
Geneeskunde, Maastricht 036
Gezondheidsleer, Wageningen 001, 026, 045, 081, 092
Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht 047, 057, 079, 096, 099, 116, 128, 133
Godsdienstwetenschappen, Utrecht 143
Humane Voeding, Wageningen 003, 028, 029, 072, 082, 084, 093
Jeugd, Gezin en Levensloop, Utrecht 108
Klinische Psychologie, Leiden 051
Koninklijk Instituut voor de Tropen, Amsterdam 43
London School of Hygiene and Tropical Medicine, London 009
Medisch-Sociale wetenschappen, Brussel 111, 112, 146, 148
Sociale Geografie, Amsterdam 053
Sociale Geografie, Nijmegen 007
Sociologie, Tilburg 052
Sociologie, UvA, Amsterdam 031, 110, 118, 106, 107, 123, 125, 144
Theorie der Gezondheidswetenschappen, Maastricht 29
Verplegingwetenschap, Maastricht 127
Voorlichtingskunde, Wageningen 042

Zakenregister

A

acute respiratoire infecties (ARI) 096
AIDS 010, 087, 090, 128
AIDS-beleid 087, 090
allochtonen 001, 108, 111
 zie ook: migranten
Antillianen 115, 134, 141
 zie ook: migranten
antropometrisch onderzoek 028, 029
Aymara-indianen 083, 096, 101

B

Bafia 033
Bakweri 025
Bambara 033
basisgezondheidswerkers 011, 094
bejaarden 105, 122
 zie ook: ouderen
beleid
 zie: gezondheidsbeleid
betekenis 012, 014, 016, 050, 092, 104,
 118, 135, 113, 114, 123, 124, 136,
 140, 147
bloedarmoede 014
Bobo 030

C

clitoridectomie
 zie: vrouwenbesnijdenis
community health worker (CHW)
 zie: basisgezondheidswerkers
culturele herinterpretatie
 zie: ziekte-theorie
CVA (cerebro vasculair attack) 107

D

Dani 070
diarree 059, 077, 099
Diola 038, 044
divinatie 030
Duupa 028

E

eetstoornissen 126
enquête
 zie: vragenlijsten
epilepsie 102, 155
euthanasie 127
evaluatie-onderzoek 006

F

family-planning 019, 026, 036, 043, 061,
 065, 083, 085, 147

G

geboorte regeling
 zie: family-planning
geestelijke problemen
 zie: psycho-sociale klachten
gender 002, 017, 019, 021, 027, 032,
 037, 038, 056, 060, 061, 067, 083,
 085, 089, 141, 147, 152
 zie ook: vrouwen
geneesmiddelen 007, 009, 014, 016, 023,
 050, 058, 077, 102, 104, 111, 106,
 109, 133, 142
gezondheid, opvattingen over
 zie: opvattingen over ziekte en
 gezondheid
gezondheidsbeleid 011, 048, 087, 090,
 094, 103, 150, 152

gezondheidszorg 005, 027, 031, 032,
042, 054, 058, 073, 074, 081, 087,
090, 091, 100, 103, 141, 145, 149, 150
*zie ook: PHC (voor eerstelijns
gezondheidszorg)*
gezondheidsvoorlichting en -opvoeding
(GVO) 010, 047, 054, 057, 096, 099,
116, 128, 133
Guéré 001
Guizinga 016
GVO
*zie: gezondheidsvoorlichting en
-opvoeding*

H

handicap 015, 107
heet-koud theorie 062, 066, 092
Hindoestanen 061
historisch onderzoek 073, 109, 126, 144

I

identiteitsproblemen 108
indigenous knowledge
zie: lokale kennis
injecties 104
integratie geneeswijzen 024, 041, 042,
048, 049, 055, 061, 063, 066, 071,
096, 150, 151, 156
islamitisering 044
IVF 117

K

kanker 068, 121
K.A.P.-studie 019, 043, 096
kinderen 020, 057, 059, 075, 111
Karo Batak 049
kruiden 039, 046, 086, 102, 105

L

life-history 086, 113, 117

literatuurstudie 010, 020, 051, 055, 064,
072, 081, 092, 093, 101, 137, 145,
114, 155, 157
lokale kennis 018, 151, 156
Lozi 019, 037

M

Mandari 033
Maori 150
Marokkanen 119, 128, 130, 131, 135,
139, 143, 148
Masai 040
medicalisering 142
medicijnen
zie: geneesmiddelen
medische technologie 123
menstruatie 038
menopauze 124
metafoor 147
migranten 001, 108, 110, 111, 112, 115,
116, 118, 119, 128, 130, 131, 134,
135, 137, 138, 139, 141, 143, 145,
146, 148
minderheden
zie: migranten
moeders
zie: vrouwen
moeder- en kindzorg 025, 063, 064, 096,
152, 132
Mossi 001
multi-level perspectief 094, 103

O

ondervoeding 019, 020, 057, 152
ontwikkelingslanden 009, 149, 152, 154,
155
onvruchtbaarheid
zie: reproductie
opvattingen over ziekte en gezondheid
02, 014, 016, 017, 033, 059, 061, 062,
076, 085, 118, 134, 137, 146, 105,

106, 121, 122, 118, 135, 113, 114,
123, 157
ouderen 105, 106, 120, 122

P

participatie 020, 034, 037, 046, 067, 154
PHC (primary health care) 06, 009, 011,
022, 024, 031, 032, 034, 037, 041,
042, 046, 048, 049, 050, 053, 058,
061, 066, 067, 069, 070, 075, 079,
080, 081, 094, 095, 096, 098, 100,
103, 120, 132, 149, 152, 154, 156
psychiatrie 073, 110, 134, 136
psychische ziekten
 zie: psycho-sociale klachten
psycho-sociale klachten 012, 051, 108,
115, 119, 134, 135, 137, 143, 107,
113, 136, 155

R

reproductie 004, 006, 025, 027, 045,
056, 082, 097, 139, 148, 117

S

Sawu 074
samenwerking
 zie: integratie geneeswijzen
schakelingen-perspectief 011, 095, 098
 zie ook: multi-level perspectief
seksualiteit 004, 038, 087
semiotiek 114
Sherpa 058
Shona 026
Somba 003
spiritualiteit 012
Surinamers 110, 115

T

taboe 002, 004, 019, 060, 062, 153
TBC 047

therapiekeuze 005, 008, 013, 022, 023,
032, 052, 053, 070, 074, 075, 076,
081, 082, 096, 102, 131, 138, 120
time-budget studie 028
traditionele geneeswijze 005, 008, 012,
013, 021, 023, 025, 026, 030, 032,
033, 039, 041, 042, 048, 052, 053,
055, 058, 059, 066, 070, 071, 074,
075, 080, 086, 092, 096, 098, 099,
100, 102, 156
traditionele vroedvrouwen
 zie: vroedvrouwen
Turken 112, 118, 131, 138

V

verloskundigen
 zie: vroedvrouwen
verpleegkundigen 088, 127
vluchtelingen 137, 146
village health worker (VHW);
 zie: basisgezondheidswerkers
voeding 001, 003, 020, 028, 029, 035,
057, 060, 062, 072, 082, 084, 089,
092, 093, 101, 130, 126, 153
voortplanting;
 zie: reproductie
vragenlijsten 007, 013, 028, 064, 101,
116, 130, 134, 146, 150, 125
vroedvrouwen 006, 024, 049, 063, 069,
139, 157
vrouwen 002, 014, 017, 018, 019, 021,
022, 025, 027, 028, 032, 035, 037,
038, 040, 045, 056, 057, 059, 060,
061, 063, 064, 067, 071, 079, 083,
085, 096, 097, 118, 117, 126, 132,
139, 141, 146, 147, 148, 152
vrouwenbesnijdenis 017, 040

Z

zelf-medicatie 009, 023, 059, 077, 120,
142
ziekte-beleving 068, 118, 146

ziekte-theorie 014, 018, 039, 059, 062,
066, 074, 075, 076, 077, 086, 114, 138
ziekte, opvattingen over;
 zie: opvattingen over ziekte en
 gezondheid
zwangerschap;
 zie: reproductie

Bezoekadressen van de vakgroepen

Beleid en Management Gezondheidszorg, Rotterdam. Dr. Molenwaterplein 50 Rotterdam 010-408.8003	Gezondheidsleer, Wageningen. Dreijenlaan 1 08370-82080
Culturele Antropologie, Leiden. Wassenaarseweg 52 Leiden 071-273469	Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, Maastricht. Universiteitsbibliotheek RL Universiteitssingel 50 043-881804
Culturele Antropologie, Utrecht. Heidelberglaan 2 (Trans 2) Utrecht 030-532111	Godsdienstwetenschappen, Utrecht. Heidelberglaan 2 (Trans 2) 030-531853
Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam. A.S.C. Oudezijds Achterburgwal 185 Amsterdam 020-525.2621/525.2670	Humane Voeding, Wageningen. Bomenweg 2 08370-83758
Culturele Antropologie, VU, Amsterdam. De Boelelaan 1105 (12A14) 020-5485485	Jeugd, Gezin en Levensloop, Utrecht. Heidelberglaan 2 (Trans 2) 030-532012
Filosofie en Medische ethiek, VU, Amsterdam. De Boelelaan 1105 020-5489111	Klinische Psychologie, Leiden. Wassenaarseweg 52 071-273754
Geneeskunde, UvA, Amsterdam. AMC Meibergdreef 9 020-5669111	Koninklijk instituut voor de Tropen, Amsterdam. Mauritskade 63 020-5688711
Geneeskunde, Maastricht. zie: Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding	London School of Hygiene and Tropical Medicine, London. zie: Culturele Antropologie, UvA, Amsterdam.
	Medisch-sociale wetenschappen, Brussel. Laarbeeklaan 103 1090 Brussel 02-4774311 Sociale Geografie, Amsterdam.

Sociale Geografie, Amsterdam
Nieuwe Prinsengracht 132
020-5254063

Sociale Geografie, Nijmegen
Thomas van Aquino straat 5
080-11962

Sociologie, Tilburg.
Warandelaan 2
013-662454

Sociologie, UvA, Amsterdam.
Oude Hoogstraat 24
020-5252214

Theorie der Gezondheidswetenschappen,
Maastricht.
*zie: Gezondheidsvoorlichting en
-opvoeding, Maastricht.*

Verplegingswetenschap, Maastricht.
*zie: Gezondheidsvoorlichting en
-opvoeding, Maastricht.*